

(dawniej Budrex-Kobi Sp. z o.o.)

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2019 ROKU

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej

www.budrex-kobi.pl

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
AKTYWA			
AKTYWA TRWAŁE DŁUGOTERMINOWE			
Środki trwałe	6.1	11 215 129,13	12 275 189,78
Wartości niematerialne	6.2	4 028,48	2 919,68
Kaucje z tytułu umów z klientami	6.15	288 331,70	312 904,39
Nieruchomość inwestycyjna	6.3	3 045 474,08	2 405 095,21
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	6.8	317 477,83	232 064,61
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6.13	771 257,00	1 295 133,00
Aktywa trwałe (długoterminowe) razem		15 641 698,22	16 523 306,67
AKTYWA OBROTOWE KRÓTKOTERMINOWE			
Zapasy	6.6	5 410 191,69	2 525 034,29
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	6.4	11 453 814,17	18 643 937,68
Kaucje z tytułu umów z klientami	6.15	49 160,18	115 258,10
Aktywa kontraktowe	6.14	2 891 414,22	6 165 009,71
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	6.8	221 254,09	231 327,32
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6.7	4 154 417,87	309 144,79
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe) razem		24 180 252,22	27 989 711,89
AKTYWA RAZEM		39 821 950,44	44 513 018,56

	Nota	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	6.9	430 000,00	430 000,00
Pozostałe kapitały, w tym:		13 125 974,19	12 231 083,91
Zyski (straty) zatrzymane		460 235,48	780 517,63
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		14 016 209,67	13 441 601,54
Kapitał własny ogółem		14 016 209,67	13 441 601,54
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i inne zobowiązania finansowe - długoterminowe	6.10	1 175 731,12	1 472 493,07
Rezerwy długoterminowe	6.11	1 114 497,00	1 185 645,29
Kaucje z tytułu umów z klientami	6.15	958 949,49	84 932,23
Zobowiązania długoterminowe razem		3 249 177,61	2 743 070,59
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	6.12	14 332 948,64	9 870 782,65
Kaucje z tytułu umów z klientami	6.15	176 157,60	847 824,83
Zobowiązania kontraktowe	6.14	1 339 525,72	4 255 035,91
Kredyty, pożyczki i inne zobowiązania finansowe - krótkoterminowe	6.10	2 634 631,37	9 337 503,39
Rezerwy krótkoterminowe	6.11	4 073 299,83	4 017 199,65
Zobowiązania krótkoterminowe razem		22 556 563,16	28 328 346,43
PASYWA RAZEM		39 821 950,44	44 513 018,56

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Działalność operacyjna			
Przychody z umów z klientami, w tym:	6.18	69 312 943,62	106 238 322,37
- z transakcji sprzedaży, dla których wartość przychodów nie została ostatecznie ustalona na koniec okresu sprawozdawczego (MSSF 15)		-2 247 251,78	-7 879 903,87
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	6.19	61 809 849,81	101 650 399,00
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		7 503 093,81	4 587 923,37
Koszty zarządu		3 049 456,36	2 940 462,13
Pozostałe przychody operacyjne	6.20	464 455,62	461 417,77
Pozostałe koszty operacyjne	6.20	2 461 741,90	85 207,20
Oczekiwane straty kredytowe	6.20	682 244,10	82 563,99
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		1 774 107,07	1 941 107,82
Przychody finansowe	6.21	25 835,88	42 092,33
- w tym, z tytułu odsetek obliczone z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej		5 022,80	3 989,09
Koszty finansowe	6.21	677 672,82	840 842,87
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		1 122 270,13	1 142 357,28
Podatek dochodowy	6.13	528 395,00	228 200,00
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		593 875,13	914 157,28
Zysk (strata) netto		593 875,13	914 157,28

Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej, z tego:	593 875,13	914 157,28
Zysk/strata netto przypadający udziałowcom jednostki na udział (w zł)	690,55	1 062,97
Zysk/strata netto rozwodniony przypadający udziałowcom jednostki na udział (w zł)	690,55	1 062,97

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Zysk (strata) netto	593 875,13	914 157,28
Inne całkowite dochody, które zostaną przekwalifikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków:		
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przekwalifikowane na zyski lub straty:		
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń	-23 786,00	-9 468,00
Podatek dochodowy dotyczący składników, które nie zostaną przekwalifikowane w późniejszych okresach	4 519,00	1 799,00
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu ogółem	-19 267,00	-7 669,00
Całkowite dochody ogółem	574 608,13	906 488,28
z tego przypadający:		
akcjonariuszom jednostki dominującej	574 608,13	906 488,28

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM**Za okres 01.01.2019 – 31.12.2019 r.**

	Kapitał podstawowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Kapitał zapasowy	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) bieżący netto	Kapitał własny razem
Stan na 01 STYCZEŃ 2019 r.	430 000,00	2 145,00	12 228 938,91	-133 639,65	914 157,28	13 441 601,54
- przeniesienie wyników roku poprzedniego na zyski zatrzymane	-	-	-	914 157,28	-914 157,28	-
- podział zysku	-	-	914 157,28	-914 157,28	-	-
- zysk netto	-	-	-	-	593 875,13	593 875,13
- inne całkowite dochody	-	-19 267,00	-	-	-	-19 267,00
Stan na 31 GRUDZIEŃ 2019 r.	430 000,00	-17 122,00	13 143 096,19	-133 639,65	593 875,13	14 016 209,67

Za okres 01.01.2018 – 31.12.2018 r.

	Kapitał podstawowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Kapitał zapasowy	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strat) bieżący netto	Kapitał własny razem
Stan na 31 GRUDZIEŃ 2017 r.	430 000,00	9 814,00	18 085 824,92	2 625 447,54	-8 482 333,55	12 668 752,91
- wpływ zastosowania MSSF 9	-	-	-	- 133 639,65	-	-133 639,65
Stan na 01 STYCZEŃ 2018 r.	430 000,00	9 814,00	18 085 824,92	2 491 807,89	- 8 482 333,55	12 535 113,26
- przeniesienie wyniku z roku poprzedniego na zyski zatrzymane	-	-	-	- 8 482 333,55	8 482 333,55	-
- podział wyniku zgodnie z uchwałą	-	-	- 8 482 333,55	8 482 333,55	-	-
- przeniesienie wyniku z lat poprzednich na kapitał zapasowy	-	-	2 625 447,54	- 2 625 447,54	-	-
- zysk netto	-	-	-	-	914 157,28	914 157,28
- inne całkowite dochody	-	- 7 669,00	-	-	-	- 7 669,00
Stan na 31 GRUDZIEŃ 2018 r.	430 000,00	2 145,00	12 228 938,91	- 133 639,65	914 157,28	13 441 601,54

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
I. Zysk (strata) brutto	1 122 270,13	1 142 357,28
II. Korekty razem:	11 647 584,83	-2 328 579,19
1. Amortyzacja:	1 734 956,97	999 028,49
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	644 377,83	792 269,60
4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	-52 127,34	-84 001,84
5. Zmiana stanu rezerw	-15 048,11	677 089,05
6. Zmiana stanu zapasów	-2 885 157,40	2 485 284,81
7. Zmiana stanu należności	10 554 389,61	1 897 027,75
8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem zobowiązań finansowych	1 749 005,83	-9 315 488,17
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-75 339,99	219 111,89
10. Inne korekty	-7 472,57	-18 469,77
11. Podatek dochodowy zapłacony / zwrócony	-	19 569,00
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	12 769 854,96	-1 186 221,91
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych	-774 007,35	-128 397,71
Wpływy z tytułu zbycia składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych	53 195,12	114 442,28
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-720 812,23	-13 955,43
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Wpływy z pożyczek, kredytów, obligacji, weksli	-	9 343 933,08
Spłata pożyczek, kredytów, obligacji, weksli	-6 975 377,98	-10 942 517,32
Płatność zobowiązań z tytułu umów leasingu	-494 820,86	-504 543,75
Zapłacone odsetki	-733 570,81	-811 597,03
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-8 203 769,65	-2 914 725,02
Zmiana netto stanu środków pieniężnych	3 845 273,08	-4 114 902,36
w tym:		
Środki pieniężne na początek okresu	309 144,79	4 424 047,15
Środki pieniężne na koniec okresu	4 154 417,87	309 144,79
- w tym: o ograniczonej możliwości dysponowania	2 692 865,53	121 978,39

Strukturę środków pieniężnych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych zaprezentowano w nocie nr 6.24.

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. INFORMACJE O SPÓŁCE I JEJ DZIAŁALNOŚCI

Spółka „BUDREX-KOBI” Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku przy ul. Hetmańskiej 92, powstała na podstawie umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością sporządzonej w formie aktu notarialnego z 18 grudnia 2000 roku, nr Rep. A 14565/2000 w Kancelarii Notarialnej Notariusza Janusza Dąbrowskiego mieszczącej się w Białymstoku. Spółka wpisana została do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Białymstoku XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000073755.

Spółka dokonała zgłoszenia rejestracyjnego w Urzędzie Skarbowym i uzyskała NIP 966-154-43-51 oraz w Urzędzie Statystycznym i uzyskała numer identyfikacji statystycznej REGON 051980964.

W dniu 1 lipca 2015 dotychczasowi właściciele Spółki zbyli 100% udziałów spółki na rzecz UNIBEP S.A. z siedzibą w Bielsku Podlaskim przy ul. 3 Maja 19.

Od 31 grudnia 2019 roku w wyniku decyzji Zgromadzenia Wspólników zmieniono nazwę spółki na BUDREX Sp. z o.o. Zmiana nazwy Spółki została zarejestrowana w KSR w dniu 22 stycznia 2020 roku.

Zasadniczym przedmiotem działalności Spółki są roboty związane z budową mostów i tuneli.

Zgodnie z wpisem w Krajowym Rejestrze Sądowym do zakresu działalności Spółki należą w szczególności:

- roboty związane z budową mostów i tuneli;
- roboty związane z budową dróg i autostrad;
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych;
- produkcja wyrobów budowlanych z betonu;
- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi.

Okres prezentacji sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe przedstawia dane finansowe za okres od 01 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku oraz porównywalne dane finansowe za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

1.2. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez BUDREX Sp. z o.o. w dającej się przewidzieć przyszłości. Zarząd BUDREX Sp. z o.o. nie stwierdza na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuowania działalności w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

1.3. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz interpretacjami wydanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zatwierdzonymi przez Unię Europejską, na mocy Rozporządzenia w sprawie MSSF (Komisja Europejska 1606/2002), zwanymi dalej „MSSF UE”.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), zatwierdzone do stosowania w UE.

Sporządzając sprawozdanie finansowe za rok 2019 jednostka stosuje takie same zasady rachunkowości jak przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego za rok 2018, z wyjątkiem zmian do standardów i nowych standardów i interpretacji zatwierdzonych przez Unię Europejską dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku. W 2019 roku Spółka przyjęła wszystkie nowe i

zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2019 r.

1.4. ZMIANY W MSSF

Zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Spółki za 2019 r.

Następujące nowe standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacja wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzi w życie po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Spółki za 2019 rok:

- **MSSF16 „Leasing”** zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu zatwierdzony w UE w dniu 13 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach zatwierdzony w UE w dniu 8 lutego 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015 - 2017)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) skierowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa; zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** - charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą - zatwierdzone w UE w dniu 22 marca 2018 roku (obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- **Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego”** zatwierdzone w UE w dniu 23 października 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

W punkcie 1.5 został opisany wpływ zastosowania MSSF 16 na sprawozdanie finansowe. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania nie stwierdzono znaczącego wpływu pozostałych nowych standardów oraz interpretacji na sprawozdanie finansowe.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów, jakie zostały już wydane przez RMSR i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”** – Definicja istotności - zatwierdzone w UE w dniu 29 listopada 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później);
- **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** - Reforma Referencyjnej Stopy Procentowej - zatwierdzone w UE w dniu 15 stycznia 2020 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później);
- **Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF** - zatwierdzone w UE w dniu 29 listopada 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później).

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różni się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych nowych standardów

oraz zmian do standardów, które według stanu na dzień publikacji niniejszego sprawozdania nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”** - (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później);
- **Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsiębiorstw”** – definicja przedsięwzięcia (obowiązujące w odniesieniu do połączeń, w przypadku których data przejęcia przypada na początek pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 r. lub później oraz w odniesieniu do nabycia aktywów, które nastąpiło w dniu rozpoczęcia w/w okresu rocznego lub później);
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – Klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później);
- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14;
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności).

Według szacunków Spółki, wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Spółkę na dzień bilansowy.

Spółka postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych nowych standardów, zmian do istniejących standardów oraz interpretacji.

1.5. WPŁYW ZASTOSOWANIA NOWYCH STANDARDÓW NA SPRAWOZDANIE FINANSOWE

MSSF 16 Leasing

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie i został przyjęty przez Unię Europejską. Zastąpił on standard MSR 17 oraz interpretacje KIMSF 4, SKI 15,27. Spółka zastosowała MSSF 16 od 1 stycznia 2019 r.

Nowy standard wprowadził jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy, zbieżny z ujęciem leasingu finansowego w ramach MSR 17. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres za wynagrodzeniem.

Zasadniczym elementem różniącym definicję leasingu z MSR 17 i MSSF 16 jest wymóg sprawowania kontroli nad użytkowanym, konkretnym składnikiem aktywów, wskazanym w umowie wprost lub w sposób dorozumiany. Przeniesienie prawa do kontroli użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym aktywem, w odniesieniu, do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych i prawo do kierowania użytkowaniem danym aktywem w danym okresie. W przypadku gdy definicja leasingu jest spełniona, ujmuje się prawo do użytkowania aktywa wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu, z wyjątkiem leasingów krótkoterminowych (do 12 miesięcy) oraz leasingów, w których bazowy składnik ma niską wartość (poniżej 20 000 PLN). Wydatki związane z wykorzystaniem aktywów będących przedmiotem leasingu, uprzednio ujęte w kosztach usług obcych, będą obecnie klasyfikowane jako koszty amortyzacji oraz koszty odsetek.

W związku z zastosowaniem od dnia 1 stycznia 2019 roku MSSF 16 dokonano wyselekcjonowania i analizy umów, na podstawie których użytkowane są składniki aktywów będące własnością innych podmiotów pod kątem spełnienia kryteriów uznania za leasing zgodnie z MSSF 16.

W wyniku analizy nie wyodrębniono umów, które wymagałyby innego, niż dotychczas ujęcia w księgach rachunkowych.

1.6. WALUTA FUNKCJONALNA I WALUTA PREZENTACJI SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Wszelkie kwoty w niniejszym sprawozdaniu finansowym podane zostały w złotych i groszach, chyba że wskazano inaczej.

2. PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

2.1. ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadami opisanymi poniżej z uwzględnieniem obowiązujących zmian Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”).

ŚRODKI TRWAŁE

Środki trwałe obejmują pozycje własne: Środki trwałe i Środki trwałe w budowie, oraz Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Środki trwałe to składniki majątku utrzymywane przez Spółkę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach dóbr i świadczeniu usług lub w celach administracyjnych o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności powyżej jednego roku.

Do środków trwałych w szczególności zalicza się poniższe grupy:

- Grunty;
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej;
- urządzenia techniczne i maszyny;
- środki transportu;
- nakłady w obcych środkach trwałych;
- inne środki trwałe.

Środki trwałe ujmuje się w księgach wtedy i tylko wtedy gdy spełnione równocześnie zostaną dwa poniższe kryteria:

- istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem aktywów;
- cenę nabycia lub koszt wytworzenia składnika aktywów przez Spółkę, można określić w wiarygodny sposób.

Na moment początkowego ujęcia pozycję rzeczowych aktywów trwałych, która kwalifikuje się do ujęcia jako składnik aktywów, wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczące środków trwałych w budowie są wyceniane w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, w tym kosztów finansowania, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości.

Po początkowym ujęciu środki trwałe wykazywane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia („koszt”) pomniejszonym o łączne odpisy amortyzacyjne oraz łączne straty z tytułu utraty wartości.

Środki trwałe są amortyzowane liniowo w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową i dotychczasowe umorzenie oraz odpisy aktualizujące, w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich użytkowania.

Podstawę naliczania amortyzacji stanowi koszt danego aktywa pomniejszony o wartość końcową.

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu użytkowania, który podlega corocznej weryfikacji przez Spółkę. Okresy użytkowania poszczególnych grup środków trwałych zostały przedstawione poniżej:

- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej – pomiędzy 5 a 40 lat;
- urządzenia techniczne i maszyny – pomiędzy 2 a 15 lat;
- środki transportu – pomiędzy 3 a 8 lat;
- inne środki trwałe – pomiędzy 2 a 10 lat.

W uzasadnionych indywidualnych przypadkach wyżej wymienione okresy mogą zostać wydłużone.

Powyższe okresy użytkowania oraz wartość końcową poszczególnych środków trwałych weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku finansowego i w przypadku, gdy oczekiwania różnią się od wcześniejszych szacunków, zmiany ujmują się prospektywnie jako zmianę wartości szacunkowych.

Niskocenne środki trwałe o wartości nie przekraczającej 3 500 zł, z wyjątkiem elektronarzędzi, mogą być amortyzowane jednorazowo w miesiącu, w którym zostały nabyte, jeżeli tak przyjęte uproszczenie nie zniekształca istotnie wyników finansowych i aktywów. Zakup jednorazowy większej ilości niskocennych środków trwałych może zostać ujęty i podlegać amortyzacji jako jeden obiekt zbiorczy. W odniesieniu do składników sklasyfikowanych jako wyposażenie, z uwagi na ich niską wartość, Spółka stosuje uproszczone podejście polegające na jednorazowym ujęciu wartości aktywa w koszcie zużycia materiałów z momentem oddania aktywów do użytkowania. W kolejnych okresach prowadzona jest pozabilansowa ewidencja wyposażenia. Rozpoczęcie amortyzacji środków trwałych następuje w momencie gdy jest on dostępny do użytkowania przez co rozumie się doprowadzenie składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do użytkowania zgodnego z zamierzeniami kierownictwa. W praktyce, Spółka przyjmuje w tym zakresie uproszczenie i amortyzację rozpoczyna się z początkiem miesiąca następującego po miesiącu, w którym dany środek trwały stał się dostępny do użytkowania.

W przypadku wystąpienia przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości środków trwałych, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości.

Wysokość odpisów aktualizacyjnych ustala się jako nadwyżkę wartości bilansowej tych składników nad ich wartością odzyskiwalną.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w wyniku finansowym w pozycji Pozostałe koszty operacyjne.

Na każdy dzień sprawozdawczy należy ocenić czy nie istnieją obiektywne przesłanki mogące wskazywać na możliwość odwrócenia odpisu. Ewentualne odwrócenie uprzednio ujętego odpisu aktualizującego ujmuje się w wyniku finansowym odpowiednio w pozycji Pozostałe przychody operacyjne.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje się jako odrębny środek trwały (kryteria wskazano w sekcji Amortyzacja powyżej) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Koszty bieżącego utrzymania środków trwałych i ich konserwacji wpływają na wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione.

WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wartości niematerialne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ korzyści ekonomicznych. Początkowe ujęcie wartości niematerialnych odbywa się według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. W dalszym okresie użytkowania wyceny dokonuje się według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne posiadane przez Spółkę, z wyjątkiem wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, amortyzowane są liniowo w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich użytkowania, tj. co do zasady 2-10 lat. W uzasadnionych przypadkach okres ten może być wydłużony.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w wyniku finansowym w pozycji Pozostałe koszty operacyjne.

Prace badawcze obejmują nowatorskie i zaplanowane poszukiwanie rozwiązań podjęte z zamiarem zdobycia i przyswojenia nowej wiedzy naukowej i technicznej. Na etapie prac badawczych Spółka nie jest jeszcze w stanie udowodnić istnienia takiego składnika wartości niematerialnych, który będzie generował w przyszłości korzyści ekonomiczne.

Prace rozwojowe stanowią praktyczne zastosowanie odkryć badawczych lub też osiągnięć innej wiedzy w planowaniu lub projektowaniu produkcji nowych lub znacznie udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów technologicznych, systemów lub usług, mające miejsce przed rozpoczęciem produkcji seryjnej lub zastosowaniem. Na etapie prac rozwojowych Spółka jest w stanie zidentyfikować taki składnik aktywów niematerialnych, który będzie generował w przyszłości korzyści ekonomiczne.

W przypadku trudności z wydzieleniem prac badawczych i prac rozwojowych w realizowanym projekcie, Spółka traktuje całość prac jako prace badawcze.

Prace badawcze nie prowadzą do powstania składnika majątkowego, w związku z tym koszty takich prac są ujmowane w kosztach okresu w momencie ich poniesienia, podobnie jak koszty prac rozwojowych, które nie spełniają kryteriów kapitalizacji.

Koszty prac rozwojowych podlegają kapitalizacji jako wartości niematerialne możliwości, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży.

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Składnik nieruchomości inwestycyjnej jest to grunt, budynek lub część budynku albo oba te elementy, które właściciel traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści, przy czym nieruchomość taka nie jest wykorzystywana przy produkcji, dostawach towarów, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych ani też przeznaczona na sprzedaż w ramach zwykłej działalności jednostki. Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej wpływa na zysk lub stratę netto w okresie, w którym nastąpiła zmiana.

Spółka zgodnie z MSR 40 wycenia nieruchomości inwestycyjną według wartości godziwej.

Wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej stanowi cena, za jaką nieruchomość mogłaby zostać wymieniona na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami. Dokonując szacunku wartości godziwej, należy wykluczyć ceny zawyżone lub zaniżone ze względu na specyficzne warunki transakcji lub okoliczności, jakie takiej transakcji towarzyszą, takie jak nietypowe formy finansowania zakupu czy sprzedaż i leasing zwrotny, inne szczególne warunki czy koncesje przyznane przez stronę jakkolwiek powiązaną ze sprzedażą. Ustalając wartość godziwą, nie uwzględnia się też kosztów transakcji, które jednostka może ponieść w przypadku sprzedaży lub innej formy zbycia. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnej odzwierciedla warunki rynkowe na dzień bilansowy.

LEASING DO 31 GRUDNIA 2018 R.

Zgodnie z MSR 17 umowę leasingową uznaje się za leasing finansowy, jeżeli z tytułu posiadanego przedmiotu leasingu następuje zasadniczo przeniesienie pożytków oraz całego ryzyka na leasingobiorcę.

Przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach, jako środek trwały lub inwestycja według wartości godziwej lub w wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu w zależności od tego, która z tych dwóch wartości jest niższa. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania.

Używane na podstawie umów leasingu finansowego środki trwałe podlegają amortyzacji według zasad używanych do własnych składników majątku. W przypadku braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez okres leasingu bądź okres użytkowania w zależności od tego, który z nich jest krótszy.

Opłaty z tytułu leasingu operacyjnego (z wyłączeniem kosztów takich usług jak ubezpieczenie czy konserwacja) ujmuje się w wyniku finansowym metodą liniową. Powyższe ma zastosowanie nawet wówczas, gdy wysokość opłat leasingowych dokonywane przez leasingobiorcę jest różna w różnych okresach trwania umowy leasingu. Oznacza to w szczególności, iż opłatę wstępną z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się początkowo jako czynne rozliczenia międzyokresowe. W późniejszym okresie opłatę wstępną ujmuje się liniowo przez okres leasingu

w wyniku finansowym wraz z liniowym rozliczaniem wszystkich pozostałych opłat w danej umowie leasingu operacyjnego.

LEASING OD 1 STYCZNIA 2019 R.

Umowa zawiera leasing jeśli spełnione są łącznie wszystkie poniższe warunki:

- składnik aktywów jest zidentyfikowany (uwaga: składnik aktywów nie jest zidentyfikowany, jeżeli dostawca ma znaczące prawo do zastąpienia składnika aktywów),
- klient ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych,
- klient ustala w jaki sposób i dla jakich celów używany jest składnik aktywów lub jest to ustalone odgórnie, ale klient eksploatuje składnik aktywów bądź go zaprojektował.

Leasing u leasingobiorcy

Jeżeli umowa spełnia definicję leasingu, wówczas, w dacie rozpoczęcia leasingu, leasingobiorca ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.

Aktywo z tytułu prawa do użytkowania ujmuje się początkowo w wartości zobowiązania z tytułu leasingu, a następnie powiększa się o:

- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednie leasingobiorcy związane z daną umową,
- szacunek kosztów do poniesienia przez leasingobiorcę na koniec umowy.

Po dacie rozpoczęcia wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania, stosując model kosztu.

W celu zastosowania modelu kosztu składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wycenia się według kosztu:

- pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i łączne straty z tytułu utraty wartości,
- skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej przyszłych płatności leasingowych w okresie trwania leasingu zdyskontowanych przy użyciu stopy zawartej w umowie leasingu. W przeciwnym przypadku, przy braku możliwości określenia tej stopy należy zastosować krańcową stopę procentową leasingobiorcy.

Do płatności leasingowych, które należy ująć w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu w dacie początkowego ujęcia zalicza się:

- stałe opłaty leasingowe minus należne zachęty leasingowe – stałe opłaty leasingowe obejmują zasadniczo stałe opłaty leasingowe, które mogą w swojej postaci zawierać elementy zmienności, ale są zasadniczo nieuniknione,
- opłaty zmienne zależne jedynie od indeksu lub stawki,
- kwoty płacone przez leasingobiorcę w związku z gwarantowaną wartością końcową,
- cenę wykonania opcji kupna,
- kary za wypowiedzenie leasingu – ujmuje się tylko, jeśli przy ustaleniu okresu leasingu przyjęto, że istnieje uzasadniona pewność, że leasingobiorca skorzysta z opcji wypowiedzenia.

Po początkowym ujęciu, zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych,
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

Kwotę aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu uznaje się jako korektę składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Jeżeli jednak wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania została zmniejszona do zera i ma miejsce dalsze zmniejszenie wyceny zobowiązania z tytułu leasingu pozostałą kwotę aktualizacji wyceny ujmuje się w wyniku.

W sytuacji gdy umowa spełnia definicję leasingu, ale opłaty z tego tytułu są opłatami zmiennymi (nie zależnymi od indeksu lub stawki, ale np. od obrotu), wówczas koszty takich umów nie ujmuje się w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu, a odnosi się bezpośrednio w rachunek zysków i strat.

Spółka zidentyfikowała następujące typy istotnych umów leasingu:

- umowy leasingu maszyn i urządzeń,
- umowy leasingu środków transportu.

Spółka dopuszcza skorzystanie z uproszczeń dotyczących wszystkich leasingów krótkoterminowych (poniżej 12 miesięcy) oraz leasingów w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość (poniżej 20 000 PLN). Dla tych umów nie ujmuje się zobowiązań finansowych i odnośnych aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Opłaty leasingowe w takiej sytuacji ujmuje się jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Dokonując identyfikacji umów leasingu Spółka dokonuje szacunków oraz stosuje osądy, które wpływają istotnie na wartość zobowiązań z tytułu leasingu oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Dotyczy to głównie stopy dyskonta przyjętej do wyceny zobowiązań oraz okresu trwania leasingów (z uwzględnieniem możliwości przedłużenia lub wcześniejszego wypowiedzenia umowy leasingu). Do szacunków, które wpływają na kolejne okresy sprawozdawcze należy także stawka amortyzacji przyjęta do poszczególnych aktywów.

Okres leasingu jest to nieodwołalny okres obowiązywania leasingu, obejmujący łącznie:

- możliwe okresy przedłużenia umowy leasingu, jeżeli leasingobiorca ma uzasadnioną pewność, że skorzysta z tej opcji oraz
- możliwe okresy wypowiedzenia umowy leasingu, jeżeli leasingobiorca ma uzasadnioną pewność, że nie skorzysta z tej opcji.

Skorzystanie przez Spółkę z opcji przedłużenia/wypowiedzenia leasingu powinno uwzględniać wszystkie istotne fakty i okoliczności znane i kontrolowane przez Spółkę.

ZAPASY

Do pozycji zapasów zaliczamy aktywa spełniające poniższe kryteria:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej do sprzedaży lub
- mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Do zapasów klasyfikuje się również nieruchomości w wyniku zmiany klasyfikacji nieruchomości inwestycyjnych, co następuje, gdy nabyte przez Spółkę grunty przestają spełniać kryteria nieruchomości inwestycyjnej.

Za składnik zapasów nie uznaje się elementów składowanych na terenach budów o przeznaczeniu specyficznym dla danej budowy lub przetworzonych we własnym zakresie lub przez podwykonawcę, co do których nie jest pewne, iż w prosty sposób mogą zostać wykorzystane dla innych kontraktów lub sprzedane. Takie pozycje odnoszone są bezpośrednio w koszty kontraktu i włączane są tym samym do wyceny kontraktu według stopnia zaawansowania.

Zapasy wyceniane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i ceny sprzedaży. Cena sprzedaży netto jest to możliwa do uzyskania na dzień bilansowy cena sprzedaży bez podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego, pomniejszona o rabaty, opusty i tym podobne korekty ceny oraz koszty związane z przystosowaniem składnika do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży.

Rozchód zapasów ustala się metodą pierwsze weszło, pierwsze wyszło (FIFO).

Spółka ujmuje odpisy aktualizujące wartość zapasów w oparciu o aktualne plany sprzedaży lub plany wykorzystania zapasów. Wartość odzyskiwalna netto jest szacowaną ceną sprzedaży netto zdefiniowaną powyżej (sekcja „wycena po początkowym ujęciu”).

Odpisy aktualizujące wartość zapasów ujmuje się w wyniku finansowym danego okresu w pozycji *Pozostałe koszty operacyjne*.

KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować dostosowywanym składnikom aktywów, są aktywowane, jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tych składników.

Kapitalizację kosztów finansowania zewnętrznego przyporządkowanych do składników aktywów rozpoczyna się, gdy:

- ponoszone są nakłady na ten składnik aktywów;
- ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego; oraz

- działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do jego zamierzonego użytkowania lub sprzedaży w toku.

Aktywowania kosztów finansowania zewnętrznego zaprzestaje się wówczas, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania dostosowywanego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży zostały zakończone.

Składnikami dostosowywanymi aktywów w Spółce mogą być np. środki trwałe, wartości niematerialne.

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie i środki pieniężne na rachunkach bankowych. Natomiast ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności, łatwo wymienialne na określone kwoty środków pieniężnych, które są narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości np.:

- czeki i weksle obce płatne w terminie krótszym niż 3 miesiące;
- środki pieniężne w drodze (na dzień bilansowy), między różnymi rachunkami bankowymi podmiotów, w tym także środki pieniężne pobrane z rachunku bankowego podmiotu, za pośrednictwem bankomatu, na podstawie karty kredytowej;
- lokaty terminowe w banku o terminie zapadalności krótszym niż 3 miesiące;
- bony skarbowe, o terminie zapadalności do 3 miesięcy.

Na moment początkowego ujęcia środki pieniężne ujmuje się w wartości nominalnej zaś po początkowym ujęciu na dzień bilansowy środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej z uwzględnieniem ewentualnych odpisów z tytułu utraty wartości. W przypadku ekwiwalentów środków pieniężnych – wartość nominalną bankowych lokat terminowych stanowi wartość środków pozostających do dyspozycji Spółki, która obejmuje również odsetki naliczone przez bank od lokat do dnia bilansowego.

KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE NALEŻNOŚCI HANDLOWE

W ramach pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności wyróżnia się głównie należności handlowe, należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, zaliczki udzielone na dostawy środków trwałych a także towarów, materiałów i usług oraz pozostałe należności niesklasyfikowane do innych linii aktywów.

Należności z tytułu dostaw i usług stanowią kwoty należne od klientów za sprzedane towary lub wykonane usługi w toku zwykłej działalności gospodarczej Spółki.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności stanowiące aktywa finansowe zalicza się do kategorii „wyceniane wg amortyzowanego kosztu” część *Instrumenty finansowe*.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe wycenia się zgodnie z zasadami przedstawionymi dla tej kategorii w części *Instrumenty finansowe*.

Na moment początkowego ujęcia należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności stanowiące aktywa finansowe ujmuje się w wartości godziwej. W przypadku należności krótkoterminowych wartość godziwa równa jest kwocie nominalnej.

Należności nie stanowiące aktywów finansowych wykazuje się w kwocie wymagającej zapłaty.

Po początkowym ujęciu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności stanowiące aktywa finansowe wykazuje się według amortyzowanego kosztu (odpowiadające kwocie wymagającej zapłaty w przypadku należności krótkoterminowych) pomniejszonego o utworzone odpisy aktualizujące.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka dokonuje wyceny oczekiwanych strat kredytowych zgodnie z metodologią opisaną w punkcie „Instrumenty finansowe”. Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych ujmuje się jako pomniejszenie wartości bilansowej należności oraz drugostronnie jako obciążenie wyniku finansowego w odrębnej pozycji Oczekiwane straty kredytowe.

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA KONTRAKTOWE

Aktywa i zobowiązania kontraktowe powstają na skutek stosowania MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*.

Spółka przenosi kontrolę nad dobrem lub usługą w miarę upływu czasu i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia oraz ujmuje przychody w miarę upływu czasu, jeśli spełniony jest jeden z następujących warunków:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia w miarę jego wykonywania,
- w wyniku wykonania świadczenia powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient,
- w wyniku wykonania świadczenia nie powstaje składnik o alternatywnym zastosowaniu dla Spółki, a Spółce przysługuje egzekwowne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Generalnie Spółka rozpoznaje przenoszenie kontroli w miarę upływu czasu w przypadku umów o usługę budowlaną.

W przypadku przenoszenia przez Spółkę kontroli w miarę upływu czasu przychody ustala się metodą stopnia zaawansowania. Spółka określa stopień zaawansowania realizacji umowy poprzez ustalenie udziału kosztów, poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu, w szacowanych łącznych kosztach umowy. W uzasadnionych charakterem umowy przypadkach Spółka może określać stopień zaawansowania umowy według innych metod.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania handlowe są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone lub wykonane oraz zostały zafakturowane lub ich dostarczenie zostało potwierdzone w inny formalny sposób z dostawcą. Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego (faktoringu odwróconego, confirmingu – finansowanie dostaw, itp.) traktowane są jako zobowiązania handlowe.

Pozostałe zobowiązania stanowią zobowiązania z tytułu podatków, ceł i ubezpieczeń, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, zaliczki otrzymane na dostawy oraz inne zobowiązania o podobnym charakterze.

Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania zalicza się do „zobowiązań finansowych” i wycenia zgodnie z polityką przedstawioną w części *Instrumenty finansowe*.

ZOBOWIĄZANIA I NALEŻNOŚCI WARUNKOWE

Za zobowiązanie warunkowe uznaje się obowiązek wykonania świadczeń, których powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń. Zobowiązań warunkowych nie wykazuje się w bilansie, jednakże ujawnia się w dodatkowych informacjach.

Należności warunkowe nie są wykazywane w bilansie, jednakże ujawnia się informację o nich w dodatkowych informacjach, jeżeli wpływ środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest prawdopodobny.

TRANSAKCJE I SALDA W WALUCIE OBCEJ

Transakcje wyrażone w walutach obcych ujmowane są w walucie funkcjonalnej przy zastosowaniu średniego kursu ogłoszonego przez Bank Centralny z dnia poprzedzającego dzień dokonania transakcji/operacji. Pozycje pieniężne aktywów i zobowiązań wyrażone w walucie obcej są przeliczane na dzień bilansowy według kursu obowiązującego na ten dzień. Różnice kursowe, wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych, ujmowane są w przychodach lub kosztach finansowych, za wyjątkiem przypadku gdy stanowią korektę kosztów finansowania zewnętrznego.

Zrealizowane różnice kursowe dotyczące należności, zobowiązań z działalności operacyjnej Spółki oraz wymiany walut ujmuje się w przychodach lub kosztach operacyjnych. Niezrealizowane różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej oraz pozostałe zrealizowane i niezrealizowane różnice kursowe ujmuje się w przychodach lub kosztach finansowych a prezentuje per saldo odpowiednio w pozycji Przychody finansowe lub Koszty finansowe.

Niepieniężne pozycje aktywów i zobowiązań wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej są przeliczane według kursu z dnia poprzedzającego dzień dokonania transakcji/operacji.

KAPITAŁY WŁASNE

Na kapitał własny wykazany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składają się przede wszystkim kapitał podstawowy, pozostałe kapitały: kapitał zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, kapitały rezerwowe oraz zyski zatrzymane. Klasyfikacja do odpowiedniej grupy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odbywa się z uwzględnieniem dedykowanych uchwał oraz wewnętrznych regulacji Spółki.

Kapitał podstawowy Spółki odpowiada wartości wyemitowanych udziałów w wartości nominalnej zgodnie z regulacjami Kodeksu Spółek Handlowych (KSH) oraz Statutem jednostki.

Kapitał tworzony zgodnie z wymogami KSH nie podlega dystrybucji ale może zostać przeznaczony na pokrycie strat jednostki.

Pozostałe kapitały obejmują w szczególności:

- kapitał z aktualizacji
- kapitał zapasowy.

Zyski (straty) zatrzymane składają się z zatrzymanego zysku (straty) z lat ubiegłych oraz zysku (straty) bieżącego netto.

Kapitał podstawowy na moment początkowego ujęcia prezentowany jest w wartości nominalnej.

Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału i wykazuje jako należność jeżeli Spółka ma bezwarunkowe roszczenie o dokonanie wpłat przez udziałowca.

Zobowiązanie z tyt. uchwalonej wypłaty dywidendy ujmowane jest w momencie ustalenia prawa udziałowca do otrzymania dywidendy jako pomniejszenie kapitału własnego.

Zaliczkowe dywidendy ujmowane są zgodnie z zasadami wskazanymi powyżej.

POŻYCZKI, KREDYTY BANKOWE I INNE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

Pozycja inne zobowiązania finansowe obejmuje:

- zobowiązania z tytułu leasingu,
- zobowiązania wekslowe,
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- zobowiązania z tytułu zakupu udziałów, akcji,
- zobowiązania z tytułu rozrachunków z udziałowcami
- pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe ujmuje się zgodnie z zasadami opisanymi w części *Instrumenty finansowe*.

REZERWY

Rezerwy to wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki, których kwota lub termin zapłaty są niepewne.

Rezerwy tworzy się w wysokości odpowiadającej szacowanym nakładom niezbędnym do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy. Najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku jest kwota, jaką - zgodnie z racjonalnymi przesłankami - Spółka zapłaciłaby, na dzień bilansowy, wykonując ten obowiązek lub za jaką przeniosłaby ten obowiązek na stronę trzecią.

W przypadku, gdy oczekiwany wpływ zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość rezerwy ustala się poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy procentowej odzwierciedlającej aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego typu zobowiązań. Późniejsze zwiększenie rezerwy wynikające z upływu czasu odzwierciedlające odwrócenie dokonanego dyskontowania ujmuje się w kosztach finansowych.

W kwocie tworzonej rezerwy uwzględnia się również zdarzenia przyszłe, które mogą wpłynąć na wysokość kwoty niezbędnej do wypięnienia przez Spółkę obowiązku, jeżeli istnieją wystarczające i obiektywne dowody na to, że zdarzenia te nastąpią.

REZERWA NA NAPRAWY GWARANCYJNE

Rezerwę tworzy się w związku z obowiązkami gwarancyjnymi ciążącymi na Spółce wynikającymi z realizowanych usług budowlanych. Wartość rezerwy ustala się na podstawie doświadczenia Spółki w zakresie ilości dokonywanych napraw gwarancyjnych. Co do zasady rezerwę tworzy się w wysokości 0,5% przychodów netto wynikających z poszczególnych umów budowlanych. W uzasadnionych przypadkach, na podstawie decyzji Zarządu, rezerwę tworzy się w indywidualnie ustalonej wysokości, która może odbiegać od wskazanych powyżej ram.

REZERWA NA STRATY Z UMÓW Z KLIENTAMI

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty związane z realizacją kontraktu przekroczą łączne przychody, przewidywana strata (nadwyżka łącznych szacowanych kosztów nad łącznymi szacowanymi przychodami) obciąża koszty okresu i wykazywana jest w kosztach wytworzenia sprzedanych produktów i usług.

REZERWA NA SPRAWY SPORNE

W przypadku postępowań sądowych przeciwko Spółce dział prawny oraz zewnętrzne kancelarie obsługujące Spółkę w porozumieniu z Zarządem dokonują szczegółowej analizy potencjalnych ryzyk związanych z prowadzonymi postępowaniami i na tej podstawie podejmowana jest decyzja o konieczności ujęcia rezerwy na sprawy sporne.

Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym lub na opiniach niezależnych ekspertów oraz różnych innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości bilansowej, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

POZOSTAŁE REZERWY

Spółka może tworzyć też rezerwy na badanie sprawozdań finansowych, koszty pozostałe lub inne zgodnie z decyzją Zarządu.

Zasadniczo rezerwy drugostronnie ujmuje się w ciężar kosztów bieżącego okresu.

Ewidencja księgowa pozostałych rezerw w ciężar kosztów polega na:

- zwiększeniu kosztów wytworzenia sprzedanych produktów i usług – w przypadku rezerwy na koszty podwykonawców, na naprawy gwarancyjne, budowlanej oraz rezerwy na sprawy sporne dotyczące kontraktów w procesie realizacji;
- zwiększeniu pozostałych kosztów operacyjnych – jeżeli dotyczą one pośrednio działalności operacyjnej i finansowej Spółki lub dotyczą one zdarzeń losowych oraz rezerwy na sprawy sporne dotyczącej kontraktów przekazanych do serwisu.

W identyczny sposób podwyższa się wysokość rezerw, jeżeli wzrosło ryzyko wykonania obowiązku.

Wykorzystanie rezerwy następuje w związku z powstaniem zobowiązania, na które była utworzona. Rezerwa może być wykorzystana wyłącznie zgodnie z celem, na jaki była pierwotnie utworzona.

Zamiana rezerwy na zobowiązanie, wobec przekształcenia się przewidywanego ryzyka wykonania obowiązku w pewność, powoduje zmniejszenie rezerwy i zwiększenie zobowiązań.

Rozwiązanie części lub całości niewykorzystanej rezerwy w przypadku zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego jej tworzenie, na dzień, na który okazała się zbędna, polega na zmniejszeniu stanu rezerwy oraz:

- zmniejszeniu kosztów wytworzenia sprzedanych produktów i usług – w przypadku rezerwy

na naprawy gwarancyjne, rezerwy budowlanej oraz rezerwy na sprawy sporne dotyczące kontraktów w procesie realizacji;

- zmniejszeniu pozostałych kosztów operacyjnych lub zwiększenia pozostałych przychodów operacyjnych – jeżeli rezerwa dotyczy pośrednio działalności operacyjnej, finansowej lub zdarzeń losowych oraz rezerwy na sprawy sporne dotyczące kontraktów przekazanych do serwisu.

ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Spółka zobowiązana jest na mocy obowiązujących przepisów, do pobierania i odprowadzania składek na świadczenia emerytalne pracowników. Świadczenia te, zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze”, stanowią program państwowy oraz mają charakter programu określonych składek. Zobowiązanie do wniesienia składek do programu emerytalnego jest ujmowane jako koszt świadczeń pracowniczych obciążający wynik finansowy okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę. W układzie rodzajowym powyższe koszty ujmuje się jako ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, za wyjątkiem świadczeń które zostały aktywowane w składnikach rzeczowych aktywów trwałych lub zapasach.

Pracownicy Spółki uprawnieni są do otrzymania odpraw emerytalnych w określonej wysokości w momencie przejścia na emeryturę. Świadczenie to klasyfikowane jest jako program określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Rezerwa z tego tytułu szacowana jest przez aktuarium metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych. Zyski/straty aktuarialne ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Pozostałe zmiany rezerwy ujmuje się w wyniku finansowym lub aktywuje w zapasach, jeżeli zmiany te dotyczą pracowników produkcji.

Spółka tworzy rezerwy w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych premii pieniężnych, jeśli Spółka jest prawnie lub zwyczajowo zobowiązana do takich wypłat na podstawie usług świadczonych przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać wiarygodnie oszacowane.

W szczególności Spółka tworzy następujące rezerwy z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych:

- 1) rezerwa z tytułu premii obiektowych;
- 2) rezerwa z tytułu premii miesięcznych;
- 3) rezerwa z tytułu nagród rocznych;
- 4) rezerwa z tytułu premii dla Zarządu;
- 5) rezerwa z tytułu niewykorzystanych urlopów.

Podstawę wyliczenia rezerwy z tytułu niewykorzystanych urlopów stanowi zestawienie liczby niewykorzystanych, na dzień bilansowy, dni urlopu w przez pracowników. Wysokość rezerwy przypadającej na pracownika ustala się na podstawie iloczynu liczby niewykorzystanych dni urlopu danego pracownika oraz jej/jego dziennego wynagrodzenia brutto powiększonego o składki ZUS pracodawcy.

Rezerwy na premie dla pracowników ujmuje się, gdy:

- jednostka ma aktualny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek dokonania takich płatności w wyniku spełnienia określonych kryteriów oraz
- możliwy jest wiarygodny szacunek takiej rezerwy. Przykładowo: rezerwa z tytułu premii obiektowych ujmowana jest z chwilą gdy staje się prawdopodobne, że dany kontrakt zostanie zakończony z sukcesem, a premie obiektywne będą należne pracownikom. W wycenie rezerwy uwzględnia się fakt, iż część pracowników może odejść nie uzyskując prawa do otrzymania płatności.

Zasadniczo powyższe rezerwy tworzy się w ciężar kosztów okresu. Wyjątek stanowią rezerwy dotyczące pracowników produkcji, które mogą być aktywowane jako koszt wytworzenia zapasu.

ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień sprawozdawczy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym. Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów, bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej

połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz

- z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu, w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmowane są do wysokości odzwierciedlającej do której jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty w przyszłości dochód do opodatkowania, który pozwoli na realizację tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień sprawozdawczy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień sprawozdawczy.

Podatek dochodowy ujmowany jest w wyniku finansowym za wyjątkiem gdy podatek dochodowy dotyczy pozycji ujmowanych w pozostałych całkowitych dochodach – wówczas ujmowany jest w pozostałych całkowitych dochodach a pozycji ujmowanych w kapitale własnym – ujmowany jest bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego dotyczy tego samego podatnika i jest nałożony przez ten sam organ podatkowy.

PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień sprawozdawczy.

ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Czynne rozliczenia międzyokresowe, to wydatki poniesione na dzień bilansowy, stanowiące koszty przyszłych okresów. Ujęcia w pozycji dokonuje się, jeżeli poniesione koszty dotyczą więcej niż jednego okresu sprawozdawczego. Pozycję rozliczeń międzyokresowych stanowią m.in. ubezpieczenia, gwarancje, VAT rozliczany strukturą, jak również inne koszty spełniające powyższą definicję.

Bierne rozliczenia międzyokresowe są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą. W szczególności bierne rozliczenia międzyokresowe obejmują koszty podwykonawców, które na dzień bilansowy

nie zostały zafakturowane. Rozliczenia te w sprawozdaniu z sytuacji finansowej są wykazywane w pasywach w pozycji *Rezerwy na zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe bierne*.

Rozliczenia międzyokresowe czynne ujmuje się początkowo w wysokości kwoty zapłaconej. Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczania powinien być uzasadniony charakterem rozliczanych kosztów.

Aby rozliczyć koszty w czasie, konieczne jest spełnienie wymogu zaliczenia ich do aktywów Spółki, a więc musi być pewne, że dany składnik aktywów przyniesie Spółce w przyszłości korzyści ekonomiczne.

PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

Przychody przyszłych okresów stanowią otrzymane środki tytułem świadczeń, które zostaną wykonane w kolejnych okresach sprawozdawczych, co spowoduje powstanie tytułu do rozpoznania odpowiednich przychodów. Rozliczanie ich w czasie ma na celu utrzymanie zasady współmierności przychodów i kosztów. Spółka może klasyfikować w pozycji przychody przyszłych okresów:

- dotacje;
- odsetki wekslowe rozliczane w czasie;

Dotacje otrzymane w środkach pieniężnych ujmuje się w wartości nominalnej natomiast dotacje niepieniężne ujmuje się w wartości godziwej. Dotacje ujmuje się jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz jednostka spełni kryteria otrzymania takiej dotacji. Zaliczone do przychodów przyszłych okresów dotacje do rzeczowych aktywów trwałych oraz prac rozwojowych ujmowane są stopniowo w wyniku finansowym, drogą równych odpisów przez szacowany okres użytkowania danego aktywa. Dotacje do kosztów, ujmowane są jako przychód w okresie w którym jednostka ujmuje koszt, który dana dotacja ma kompensować.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Segmenty operacyjne Spółki stanowią część składową Spółki, angażowaną w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty a jej wyniki podlegają regularnemu przeglądowi przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji zaś wyniki dokonanego przeglądu wykorzystywane są do podejmowania decyzji o alokacji zasobów do poszczególnych segmentów. Wyodrębnione na podstawie sprawozdań wewnętrznych segmenty operacyjne podlegają okresowym przeglądom dokonywanym przez głównego decydenta operacyjnego – zarząd jednostki dominującej.

Segmenty operacyjne wykazujące podobieństwo w długoterminowych wynikach finansowych i właściwościach gospodarczych mogą podlegać agregacji w segmenty sprawozdawcze o ile zostaną spełnione kryteria jakościowe oraz spełnione zostaną progi ilościowe. W ramach kryteriów jakościowych segmenty operacyjne muszą być do siebie podobne w każdym z poniższych aspektów:

- rodzaj oferowanych produktów i usług;
- rodzaj procesu produkcyjnego;
- rodzaj lub grupy klientów będących nabywcami oferowanych dóbr lub usług;
- metody stosowane przy dystrybucji produktów lub świadczenia usług;
- rodzaj środowiska regulacyjnego (o ile ma to zastosowanie).

Segmenty operacyjne wykazuje się odrębnie jeżeli spełniony zostanie którykolwiek z poniżej wymienionych progów ilościowych:

- wykazywane przychody segmentu (zarówno te generowane ze sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych jak również w ramach wymiany pomiędzy segmentami) stanowią 10 lub więcej procent łącznych zewnętrznych i wewnętrznych przychodów wszystkich segmentów operacyjnych;
- wykazywany w wartości bezwzględnej zysk lub strata segmentu stanowi 10 lub więcej procent większej z poniższych wartości bezwzględnych: połączonego zysku wszystkich segmentów operacyjnych, które nie wykazały straty; oraz połączonej straty wszystkich segmentów, operacyjnych, które wykazały stratę;
- aktywa przypisane do segmentu stanowią 10 lub więcej procent ogółu aktywów.

Jeżeli łączne przychody zewnętrzne, które można przyporządkować do segmentów operacyjnych, stanowią mniej niż 75 procent przychodów Spółki wówczas wyodrębnia się dodatkowe segmenty objęte obowiązkiem sprawozdawczym, nawet jeśli nie osiągają one 10 procentowych progów określonych powyżej. Powyższe

podejście stosuje się aż do momentu, kiedy przychody z segmentów objętych obowiązkiem sprawozdawczym osiągną przynajmniej 75 procent przychodów Spółki.

Dane na temat przychodów, kosztów, aktywów i zobowiązań segmentów prezentuje się zgodnie z informacjami przedstawianymi regularnie kluczowemu decydentowi operacyjnemu.

Wynik segmentu ustalany jest na poziomie zysku brutto ze sprzedaży.

BUDREX Sp. z o.o. działa w ramach jednego segmentu operacyjnego „Infrastruktura”.

PRZYCHODY Z UMÓW Z KLIENTAMI

Przychody są wpływami korzyści ekonomicznych brutto z danego okresu, powstałymi w wyniku zwykłej działalności Spółki, skutkującymi zwiększeniem kapitału własnego, innym niż zwiększenie kapitału wynikającego z wpłat udziałowców. Do przychodów zalicza się jedynie otrzymane lub należne wpływy korzyści ekonomicznych, dlatego też nie stanowią przychodów Spółki kwoty zbierane w imieniu osób trzecich (np. podatek od towarów i usług). Ponadto przychody wykazuje się po pomniejszeniu o ewentualne zwroty, rabaty i opusty.

Spółka ujmuje przychody z uwzględnieniem opisanego poniżej modelu 5 kroków. Model ten może być stosowany dla pojedynczych umów lub do portfela umów (lub zobowiązań do wykonania świadczenia) o podobnych cechach, jeśli jednostka racjonalnie oczekuje, iż wpływ na sprawozdanie finansowe zastosowania poniższych zasad nie będzie istotnie różnił się od zastosowania poniższych zasad w stosunku do pojedynczych umów (lub zobowiązań do wykonania świadczenia).

Identyfikacja umowy z klientem

Umowa z klientem spełnia swoją definicję, gdy zostaną spełnione wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zatwierdziły ją i są zobowiązane do wypełnienia wynikających z niej obowiązków;
- jednostki są w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- jednostki mogą zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają być przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną, tzn. oczekuje się zmiany ryzyka, momentu realizacji lub kwoty przyszłych przepływów pieniężnych w wyniku zawarcia umowy;
- jest prawdopodobne, że jednostka otrzyma wynagrodzenie, do którego będzie uprawniona w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W zakresie portfela umów o podobnych cechach Spółka dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikują jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta: dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Określenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Spółka uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich (na przykład niektórych podatków od sprzedaży, opłaty paliwowej, akcyzy).

Przy ustalaniu ceny transakcji Spółka bierze pod uwagę wszystkie poniższe czynniki:

- zmienne wynagrodzenie
- warunki ograniczające ujęcie zmiennych elementów wynagrodzenia
- istnienie znaczącego elementu finansowania
- wynagrodzenie w formie niepieniężnej
- wynagrodzenie płacone nabywcą.

Alokacja ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Ujęcie przychodów w momencie spełnienia (lub w trakcie spełnienia) zobowiązań do wykonania świadczenia

Zobowiązania do spełnienia świadczenia może być spełnione w miarę upływu czasu lub w określonym momencie. Spółka ujmuje przychody w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przeniesienie istotnych ryzyk na klienta w wyniku czego klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów. Przychody ujmowane są jako kwoty równe cenie transakcyjnej, która została przypisana do danego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Spółka przenosi kontrolę nad dobrem lub usługą w miarę upływu czasu i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia oraz ujmuje przychody w miarę upływu czasu, jeśli spełniony jest jeden z następujących warunków:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia w miarę jego wykonywania,
- w wyniku wykonania świadczenia powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient,
- w wyniku wykonania świadczenia nie powstaje składnik o alternatywnym zastosowaniu dla Spółki, a Grupie przysługuje egzekwowalne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Generalnie Spółka rozpoznaje przenoszenie kontroli w miarę upływu czasu w przypadku umów o usługę budowlaną.

W przypadku przenoszenia przez Spółkę kontroli w miarę upływu czasu przychody ustala się metodą stopnia zaawansowania. Spółka określa stopień zaawansowania realizacji umowy poprzez ustalenie udziału kosztów, poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu, w szacowanych łącznych kosztach umowy. W uzasadnionych charakterem umowy przypadkach Spółka może określać stopień zaawansowania umowy według innych metod.

Jeżeli nie można w wiarygodny sposób oszacować wyniku umowy wówczas przychody ujmuje się do wysokości poniesionych kosztów, co do których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania przy czym koszty umowy ujmuje się jako koszty tego okresu, w którym zostały poniesione.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty związane z realizacją kontraktu przekroczą łączne przychody, przewidywana strata (nadwyżka łącznych szacowanych kosztów nad łącznymi szacowanymi przychodami) obciąża koszty okresu i wykazywana jest w kosztach wytworzenia sprzedanych produktów i usług.

W sytuacji, kiedy wartość oszacowanych przychodów metodą stopnia zaawansowania kontraktu przekracza przychody zafakturowane powstałą różnicę ujmuje się w pozycji *Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług* oraz rozpoznaje aktywa w pozycji *Aktywa kontraktowe*. Natomiast jeżeli wartość oszacowanych przychodów metodą stopnia zaawansowania kontraktu jest niższa niż przychody zafakturowane powstałą różnicę ujmuje się w pozycji *Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług* oraz rozpoznaje zobowiązanie w pozycji *Zobowiązania kontraktowe*.

W sprawozdaniu finansowym Spółki wykazuje się następujące pozycje przychodów z działalności operacyjnej:

- 1) Przychody z umów z klientami
- 2) Pozostałe przychody operacyjne

przy czym pozostałe przychody operacyjne nie stanowią przychodów podstawowej działalności operacyjnej. Do przychodów z umów z klientami Spółka zalicza w szczególności: sprzedaż usług budowlanych. Jednocześnie jako zmniejszenie przychodów netto ze sprzedaży produktów i usług ujmuje się naliczone przez odbiorców usług w trakcie realizacji projektu kary i odszkodowania.

POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe przychody i koszty operacyjne obejmują koszty i przychody związane w sposób pośredni z działalnością operacyjną jednostki, w szczególności przychody i koszty związane z:

- utworzeniem i rozwiązaniem odpisów aktualizujących oraz oczekiwanych strat kredytowych dotyczących wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, należności, pożyczek, instrumentów kapitałowych, środków pieniężnych oraz zapasów;
- zbyciem środków trwałych, środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych;
- utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw ujmowanych w kosztach wytworzenia, kosztach sprzedaży lub kosztach zarządu;
- otrzymanymi lub naliczonymi karami i grzywnami, odszkodowaniami dotyczącymi kontraktów przekazanych do serwisu oraz poniesionymi i otrzymanymi kosztami sądowymi;
- z tytułu obciążeń karami i grzywnami, odszkodowaniami dotyczącymi kontraktów przekazanych do serwisu;
- przychodami z tytułu kaucji gwarancyjnych;
- przychodami z leasingu operacyjnego oraz wynikiem na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych będących przedmiotem leasingu zwrotnego o charakterze leasingu operacyjnego;
- zyski lub straty powstałe w związku z przekwalifikowaniem nieruchomości inwestycyjnych z / do zapasów;
- otrzymane dotacje do przychodów oraz kosztów;
- kosztami składek członkowskich;
- zyskiem powstałym na okazym nabyciu;
- wynikiem powstałym na zbyciu jednostek zależnych;
- przejęciem przedsięwzięć;
- aktualizacją wartości aktywów finansowych;
- oraz pozostałe przychody i koszty nie związane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną Spółki.

PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody i koszty finansowe obejmują przede wszystkim pozycje przychodów i kosztów związanych z finansowaniem działalności Spółki.

Przychody finansowe związane z finansowaniem działalności Spółki obejmują w szczególności:

- przychody z tytułu odwijania oraz zmiany szacunku okresu zwrotu dyskonta należności;
- odsetki uzyskane od klientów z tytułu umów
- odsetki od lokat i inne bankowe
- prowizje uzyskane.

Koszty finansowe związane z finansowaniem działalności Spółki, obejmują w szczególności:

- odsetki od kredytu bankowego w rachunku bieżącym;
- odsetki od krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, kredytów, dłużnych instrumentów finansowych i innych źródeł finansowania;
- odwijanie oraz zmiany szacunku okresu zwrotu dyskonta od zobowiązań długoterminowych;
- prowizje od kredytów, pożyczek i innych źródeł finansowania

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządza się metodą pośrednią, zgodnie z którą wynik brutto koryguje się o skutki transakcji niepieniężnych, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe przeszłych lub przyszłych wpływów lub płatności pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej oraz o pozycje przychodów i kosztów związanych z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Spółka klasyfikuje otrzymane odsetki do działalności inwestycyjnej, gdyż wynikają one głównie z inwestycji podjętych przez Spółkę. Odsetki zapłacone wykazuje się natomiast w działalności finansowej, gdyż stanowią one w szczególności element kosztu finansowania.

W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wykazuje się saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów bez uwzględniania skutków okresowej wyceny środków pieniężnych i ich ekwiwalentów denominowanych w walutach obcych. Jednocześnie w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, w odrębnej pozycji, ujawnia się wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, w stosunku do których Spółka posiada ograniczone prawo dysponowania.

INSTRUMENTY FINANSOWE

Aktywa finansowe

Spółka posiada w szczególności takie aktywa finansowe jak:

- należności z tytułu dostaw i usług;
- kaucje z tytułu umów o budowę (tj. kaucje zatrzymane przez odbiorców usług budowlanych);
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty;
- inne należności finansowe.

Spółka ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się związana postanowieniami umowy instrumentu.

W momencie początkowego ujęcia wszystkie instrumenty finansowe wyceniane są w wartości godziwej. W przypadku aktywów finansowych, które po dacie początkowego ujęcia nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, początkowa wartość godziwa podlega korekcie o koszty transakcyjne, które są bezpośrednio przypisane do nabycia.

Niezależnie od powyższego Zarząd może na moment początkowego ujęcia zaklasyfikować aktywo finansowe do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli taka klasyfikacja ogranicza lub eliminuje niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania.

Instrumenty dłużne

MSSF 9 wyróżnia trzy kategorie instrumentów dłużnych: wyceniane według zamortyzowanego kosztu, według wartości godziwej przez inne całkowite dochody i według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacja zależy od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz od tego, czy umowne przepływy pieniężne to wyłącznie płatności kapitału i odsetek, tzw. test SPPI.

Test SPPI uznawany jest za zdany gdy przepływy pieniężne stanowią wyłącznie kapitał i odsetki. Zgodnie z podstawowymi warunkami umowy kredytowej mogą obejmować wartość pieniądza w czasie, ryzyko kredytowe, ryzyko płynności, koszty administracyjne, marża zysku. Natomiast test uważa się za niezdany gdy ekspozycja nie jest narażona na ryzyka i zmienności niezwiązane z podstawowymi warunkami umowy kredytowej, np. ekspozycja narażona na zmienność cen akcji lub surowców, oprocentowanie aktywa wyrażone mnożnikiem stopy bazowej, obligacje zamienne na akcje.

Składniki aktywów finansowych, które nie przejdą testu przepływów pieniężnych ujmowane są w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Model biznesowy jednostki oznacza sposób, w jaki jednostka zarządza swoimi aktywami finansowymi w celu wypracowywania przepływów pieniężnych oraz tworzenia wartości dla spółki. Model biznesowy jednostki określa, czy przepływy pieniężne będą pochodziły z pobierania umownych przepływów pieniężnych, sprzedaży aktywów finansowych, czy z obu tych źródeł.

Jeżeli instrument finansowy jest utrzymywany w celu pobierania przepływów pieniężnych, może być zaklasyfikowany jako wyceniany według zamortyzowanego kosztu tylko jeżeli dodatkowo spełnia wymóg wyłącznie płatności kapitału i odsetek. Instrumenty dłużne mogą być klasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełniają wymóg wyłącznie płatności kapitału i odsetek (SPPI) i są utrzymywane w portfelu, w którym spółka utrzymuje zarówno aktywa w celu pobierania przepływów

pieniężnych, jak i sprzedaje aktywa. Aktywa finansowe nie zawierające przepływów pieniężnych, które pochodzą wyłącznie z płatności kapitału i odsetek (SPPI), muszą być wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zaprzestanie ujmowania aktywa finansowego następuje tylko i wyłącznie gdy:

- a) prawa umowne do przepływów pieniężnych z aktywa finansowego wygaśły lub
- b) aktywo finansowe zostało przeniesione i transfer ten kwalifikuje się do zaprzestania ujmowania (poprzez transfer zasadniczo całości ryzyka i korzyści wynikających z własności).

W momencie zaprzestania ujmowania w całości składnika aktywów finansowych różnicę pomiędzy wartością bilansową skalkulowaną na dzień zaprzestania ujmowania a otrzymaną zapłatą (w tym wszelkich nowo uzyskanych aktywów po odliczeniu wszelkich nowo zaciągniętych zobowiązań) ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy do szacowania oczekiwanych strat kredytowych w stosunku do należności z tytułu dostaw i usług oraz pożyczek udzielonych Spółka stosuje metodę uproszczoną z wykorzystaniem wskaźnika rezerw, który uwzględnia dane historyczne. Dopuszcza się też stosowanie innych metod szacowania oczekiwanych strat kredytowych.

Utrata wartości

Zastosowanie MSSF 9 zasadniczo zmienia podejście do utraty wartości aktywów finansowych poprzez odejście od koncepcji straty poniesionej wynikającej z MSR 39 na rzecz straty oczekiwanej niezależnie od tego czy wystąpiły przesłanki utraty wartości czy nie.

Na dzień bilansowy do szacowania oczekiwanych strat kredytowych w stosunku do należności z tytułu dostaw i usług oraz kaucji gwarancyjnych Spółka zastosowała dopuszczalny przez MSSF 9 uproszczony model oparty o analizę grupową jednorodnego portfela należności. Model wykorzystuje dane o fakturach wystawionych w ciągu 2-5 lat przed datą analizy w celu stworzenia macierzy odpisów, która ustala współczynniki niewypiętnienia zobowiązania dla określonych opóźnień płatności, tj. okresów przeterminowania. Współczynniki niewypiętnienia zobowiązania użyte są następnie do obliczenia oczekiwanych strat kredytowych dla całego jednorodnego portfela należności.

Z uwzględnieniem powyższej metodologii kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych wartość należności aktualizowana może być też indywidualnie w przypadku, gdy z indywidualnej oceny Zarządu ryzyko nieściągalności jest znaczące, w szczególności w odniesieniu do:

- należności od kontrahentów postawionych w stan likwidacji lub upadłości,
- należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a wg oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności umownej jest obciążona znaczącym ryzykiem.

W wyniku indywidualnej analizy, gdy mimo znaczącego przeterminowania należności Spółka posiada wiarygodną deklarację płatności kontrahenta, utworzenie odpisu może być wstrzymane.

Spółka szacuje też oczekiwane straty kredytowe dotyczące aktywów kontraktowych, przy zastosowaniu współczynnika niewypłacalności obliczonego dla należności z pierwszego przedziału przeterminowania.

Ponadto, MSSF 9 „Instrumenty finansowe” zmienił zapis MSR 1 i w związku z tym od 1 stycznia 2018 roku wymagana jest odrębna prezentacja utraty wartości należności w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Przed wydzieleniem pozycja ta prezentowana była jako łączna pozycja w pozostałych kosztach operacyjnych.

Zobowiązania finansowe

Przy początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wykazuje się według kosztu, który jest wartością godziwą otrzymanego za nie wynagrodzenia. Koszty transakcji są ujęte w początkowym ujęciu zobowiązań finansowych. Nie dotyczy to zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej poprzez wynik finansowy.

Po początkowym ujęciu, wszelkie zobowiązania finansowe wycenia się w wartości zamortyzowanego kosztu, stosując metodę efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem:

- a) zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat. Zobowiązanie takie, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej.
- b) zobowiązań finansowych powstających w przypadku, gdy przeniesienie składnika aktywów finansowych nie kwalifikuje do zaprzestania ujmowania lub jest rozliczne z zastosowaniem podejścia opartego na ciągłym zaangażowaniu.

Zaprzestaje się ujmować zobowiązanie finansowe wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygaśnięto to znaczy, gdy obowiązek określony w umowie został wypłacony, umorzony lub wygaśnięto termin jego dochodzenia.

3. WYBRANE DANE FINANSOWE PRZELICZONE NA EUR

3.1. PODSTAWOWE POZYCJE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ W PRZELICZENIU NA EUR (STAN NA OSTATNI DZIEŃ OKRESU)

WYSZCZEGÓLNIENIE	31-12-2019		31-12-2018	
	PLN	EUR	PLN	EUR
Aktywa trwałe	15 641 698,22	3 673 053,47	16 523 306,67	3 842 629,46
Aktywa obrotowe	24 180 252,22	5 678 114,88	27 989 711,89	6 509 235,32
Aktywa razem	39 821 950,44	9 351 168,36	44 513 018,56	10 351 864,78
Kapitał własny	14 016 209,67	3 291 348,99	13 441 601,54	3 125 953,85
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	25 805 740,77	6 059 819,37	31 071 417,02	7 225 910,93
Pasywa razem	39 821 950,44	9 351 168,36	44 513 018,56	10 351 864,78

Do przeliczenia danych sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień – 31 grudnia 2019 roku, przyjęto kurs EUR ustalony przez NBP na ten dzień, tj. kurs 4,2585 PLN/EUR.

Do przeliczenia danych sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień – 31 grudnia 2018 roku, przyjęto kurs EUR ustalony przez NBP na ten dzień, tj. kurs 4,3000 PLN/EUR.

3.2. PODSTAWOWE POZYCJE SPRAWOZDANIA Z DOCHODÓW CAŁKOWITYCH W PRZELICZENIU NA EUR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Za okres 01-01-2019 do 31-12-2019		Za okres 01-01-2018 do 31-12-2018	
	PLN	EUR	PLN	EUR
Przychody z umów z klientami	69 312 943,62	16 112 544,43	106 238 322,37	24 898 245,18
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	61 809 849,81	14 368 369,01	101 650 399,00	23 823 009,44
Zysk (strata) brutto na sprzedaży	7 503 093,81	1 744 175,42	4 587 923,37	1 075 235,74
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 774 107,07	412 410,40	1 941 107,82	454 922,27
Zysk (strata) brutto	1 122 270,13	260 883,85	1 142 357,28	267 725,35
Zysk (strata) netto	593 875,13	138 052,71	914 157,28	214 243,90
Całkowite dochody ogółem	574 608,13	133 573,88	906 488,28	212 446,57

Do przeliczenia danych sprawozdania z dochodów całkowitych za okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r., przyjęto kurs średni EUR, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, ustalonych przez NBP na ten dzień, tj. kurs 4,3018 PLN/EUR.

Do przeliczenia danych sprawozdania z dochodów całkowitych za okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r., przyjęto kurs średni EUR, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, ustalonych przez NBP na ten dzień, tj. kurs 4,2669 PLN/EUR.

3.3. PODSTAWOWE POZYCJE SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH W PRZELICZENIU NA EUR

WYSZCZEGÓLNIENIE	31-12-2019		31-12-2018	
	PLN	EUR	PLN	EUR
A. Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	12 769 854,96	2 968 491,09	-1 186 221,91	-278 005,56
B. Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	-720 812,23	-167 560,61	-13 955,43	-3 270,63
C. Przepływy pieniężne z działalności finansowej	-8 203 769,65	-1 907 055,10	-2 914 725,02	-683 101,32
D. Przepływy pieniężne netto razem (A+/- B+/- C)	3 845 273,08	893 875,37	-4 114 902,36	-964 377,50
F. Środki pieniężne na początek okresu	309 144,79	71 894,14	4 424 047,15	1 060 693,65
G. Środki pieniężne na koniec okresu	4 154 417,87	975 558,97	309 144,79	71 894,14

Do przeliczenia danych sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres – 01.01.2019 r.-31.12.2019 r., przyjęto niżej opisane kursy EUR:

- do obliczenia danych z pozycji A, B, C, D – kurs średni obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, ustalonych przez NBP na ten dzień, tj. kurs 4,3018 PLN/EUR,
- do obliczenia danych z pozycji F – kurs ustalony przez NBP na dzień 31 grudnia 2018 roku, tj. kurs 4,30 PLN/EUR,
- do obliczenia danych z pozycji G – kurs ustalony przez NBP na dzień 31 grudnia 2019 roku, tj. kurs 4,2585 PLN/EUR.

Do przeliczenia danych sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres – 01.01.2018 r.-31.12.2018 r., przyjęto niżej opisane kursy EUR:

- do obliczenia danych z pozycji A, B, C, D – kurs średni obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, ustalonych przez NBP na ten dzień, tj. kurs 4,2669 PLN/EUR,
- do obliczenia danych z pozycji F – kurs ustalony przez NBP na dzień 31 grudnia 2017 roku, tj. kurs 4,1709 PLN/EUR,
- do obliczenia danych z pozycji G – kurs ustalony przez NBP na dzień 31 grudnia 2018 roku, tj. kurs 4,30 PLN/EUR.

4. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Spółka prowadząc działalność narażona jest na różne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych, ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności. Zarząd weryfikuje i ustala zasady zarządzania każdym z wyżej wymienionych ryzyk.

Ryzyko walutowe

W ramach działalności operacyjnej Spółka nie zawiera kontraktów denominowanych bądź wyrażonych w walutach obcych. Incydentalnie mogą pojawić się sytuacje, kiedy niektóre zakupy będą dokonywane w walucie obcej co może narażać Spółkę na ryzyko kursowe z tym związane. Do tej pory jednak zdarzenia takie nie miały miejsca wobec czego Spółka nie zabezpiecza się przed tego rodzaju ryzykiem.

Na dzień 31 grudnia 2019r. Spółka nie posiadała żadnych pozycji bilansowych wyrażonych w walutach obcych.

Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez Spółkę z kredytów bankowych, leasingów oraz lokat bankowych. Transakcje te oparte są głównie na zmiennej stopie procentowej co naraża Spółkę na ryzyko zmiany wyniku i przepływów pieniężnych.

Leasing nie ma decydującego znaczenia w finansowaniu Spółki (dotyczy głównie zakupów taboru samochodowego oraz specjalistycznych maszyn).

Spółka lokuje nadwyżki finansowe w formie lokat krótkoterminowych. Lokaty oparte są o stałe stopy procentowe i zawierane są zazwyczaj na okres 3-7 dni. Wysokość uzyskanych odsetek zależy będzie m.in. od poziomu stóp procentowych.

Biorąc pod uwagę obecny poziom finansowania kredytowego zakłada się, że skutki zmiany stóp procentowych nie będą miały istotnego wpływu na wyniki roku 2020. Wszystkie zobowiązania oprocentowane wynoszą w Spółce 9% sumy bilansowej i do końca roku 2020 nie przewiduje się istotnych zmian w tym zakresie.

Wielkości oprocentowanych pasywów i aktywów narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
	PLN	PLN
Zaciągnięte pożyczki	0	0
Kredyty bankowe, obligacje, leasing finansowy	3 810 362	10 809 996
Środki pieniężne	4 154 418	309 145
RAZEM	7 964 780	11 119 141

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych, na podstawie historycznych zmian wartości oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia Spółki w zakresie rynków finansowych, zmiany stóp procentowych które są „racjonalnie możliwe” oszacowane zostały na dzień 31.12.2019r. na poziomie -1 / +1 punktu procentowego dla złotego w przypadku kredytów bankowych, obligacji i zobowiązań z tytułu leasingu, oraz -0,5 / + 0,5 punktu procentowego dla pozostałych obszarów.

Wyszczególnienie	Zmiana stóp procentowych	Wpływ na wynik finansowy netto roku 2020	Wpływ na wynik finansowy netto roku 2019
Udzielone pożyczki	+/- 100 pb	+/- 0	+/- 0
Kredyty bankowe, obligacje, leasing finansowy	+/- 100 pb	+/- 30 864	+/- 87 561
Środki pieniężne	+/- 50 pb	+/- 16 825	+/- 1 252

Ryzyko kredytowe

Aktywami finansowymi Spółki, które są narażone na ryzyko kredytowe są przede wszystkim środki pieniężne przechowywane na rachunkach lub lokatach bankowych oraz należności z tytułu dostaw i usług.

Celem minimalizacji ryzyka związanego z utratą środków pieniężnych przechowywanych na rachunkach lub lokatach bankowych, Spółka podejmuje współpracę w tym zakresie jedynie z instytucjami o stabilnym i wiarygodnym standingu finansowym. Jednocześnie służby finansowe Spółki podejmują działania w celu rozproszenia środków pieniężnych w taki sposób, aby znaczna ich ilość nie było ulokowana tylko w jednej instytucji finansowej.

Każdy kontrahent, przed podpisaniem umowy, jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. Większość obecnych kontraktów realizowanych jest dla partnerów sprawdzonych i wiarygodnych (kolejne umowy). W przypadku wątpliwości odnośnie zdolności płatniczych kontrahenta, przystąpienie do kontraktu jest uzależnione od ustanowienia odpowiednich zabezpieczeń (finansowych lub majątkowych). Ponadto, w umowach z inwestorami zawierane są klauzule przewidujące prawo do wstrzymania realizacji robót, jeżeli występuje opóźnienie w przekazaniu należności za wykonane usługi.

Określając ryzyko związane z utratą wartości należności od kontrahentów (należności handlowe powiększone oraz zatrzymane przez inwestorów kaucje) Spółka posługuje się modelem do szacowania oczekiwanych strat kredytowych. Model wykorzystuje dane historyczne w zakresie rotowania należności między poszczególnymi koszykami ich przeterminowania. Na tej podstawie określone jest prawdopodobieństwo niespłacenia należności dla każdego koszyka. Iloczyn tak wyliczonego prawdopodobieństwa oraz wolumenu należności z danego koszyka określa oczekiwaną stratę kredytową dla każdego z koszyków. Dane dotyczące oczekiwanych strat kredytowych na dzień 31.12.2019r. prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie/dni opóźnienia	0	do 90	91-180	181-360	361-720	Ponad 720	Razem
Należności od kontrahentów	10 387 380	138 525	758 700	47 412	857 706	216 060	12 405 782
Oczekiwana stopa straty	0,21%	9,77%	34,00%	41,69%	96,74%	100,00%	10,95%
Oczekiwana strata	21 610	13 535	257 947	19 767	829 712	216 060	1 358 631
Zatrzymane przez kontrahentów kaucje	366 641	-	-	1 098	-	16 540	384 279
Oczekiwana stopa straty	6,66%	-	-	81,70%	-	100,00%	10,89%
Oczekiwana strata	24 410	-	-	898	-	16 540	41 847
Aktywa kontraktowe	2 891 414	-	-	-	-	-	2 891 414
Oczekiwana stopa straty	0,21%	-	-	-	-	-	0,21%
Oczekiwana strata	6 015	-	-	-	-	-	6 015
Oczekiwana strata łącznie	52 035	13 535	257 947	20 665	829 712	232 600	1 406 494

Dane porównawcze za rok 2018 przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie/dni opóźnienia	0	do 90	91-180	181-360	361-720	Ponad 720	Razem
Należności od kontrahentów	15 475 094	871 118	22 328	400 041	18 522	125 456	16 912 560
Oczekiwana stopa straty	0,13%	16,03%	67,34%	88,53%	94,22%	100,00%	3,97%
Oczekiwana strata	20 352	139 646	15 036	354 171	17 452	125 456	672 111
Zatrzymane przez kontrahentów kaucje	451 981	-	3 139	-	-	27 121	482 242
Oczekiwana stopa straty	3,11%	-	95,62%	-	-	100,00%	9,16%
Oczekiwana strata	14 060	-	3 001	-	-	27 121	44 183
Aktywa kontraktowe	6 165 010	-	-	-	-	-	6 165 010
Oczekiwana stopa straty	0,13%	-	-	-	-	-	0,13%
Oczekiwana strata	8 015	-	-	-	-	-	8 015
Oczekiwana strata łącznie	42 426	139 646	18 037	354 171	17 452	152 577	724 308

W roku 2019 i 2018 Spółka nie spisała należności.

Ekspozycję jednostki na maksymalne ryzyko kredytowe przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
	PLN	PLN
Środki pieniężne	4 154 418	309 145
Należności od kontrahentów	11 065 597	16 668 414
RAZEM	15 220 015	16 977 559

Ryzyko utraty płynności

W celu minimalizacji ryzyka utraty płynności Spółka stara się utrzymywać odpowiednią ilość środków pieniężnych (na dzień 31 grudnia 2019 na rachunkach bankowych Spółki zgromadzonych było 4,15 mln zł środków pieniężnych), a także zawiera umowy o linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Ponadto na bieżąco prognozuje oraz monitoruje przepływy pieniężne. Działania te wspomagane są systemowymi rozwiązaniami w zakresie ustalania spodziewanych oraz pomiaru rzeczywiście zrealizowanych wpływów i wydatków z podziałem na poszczególne kontrakty realizowane przez Spółkę. Odpowiednie służby w Spółce prognozują przepływy środków pieniężnych w okresie następnych 12 miesięcy oraz analizują bardzo szczegółowe zestawienie wpływów i wydatków w perspektywie najbliższych 30 dni. W przypadku gdyby zaszła taka konieczność, z wyprzedzeniem negocjowane jest zwiększenie dostępnych limitów kredytowych.

Na dzień 31 grudnia 2019r. Spółka posiadała limity kredytowe w rachunkach bieżących w poniższych bankach:

- ING Bank Śląski S.A. w kwocie 5 mln zł (wykorzystany w wysokości 1,8 mln zł) ważny do czerwca 2020r.
- Santander Bank Polska S.A. w kwocie 8 mln zł (w całości niewykorzystany) ważny do września 2020r.

Spółka nie obawia się utraty dostępności do finansowania mimo tego że instytucje finansowe na bieżąco (kwartalnie) analizują wyniki finansowe spółki. W umowach kredytowych znajdują się zapisy mówiące o utrzymaniu minimalnych wskaźników finansowych, takich jak: wypłacalność, pokrycia odsetek, kapitalizacji, EBITDA, które są sprawdzane i analizowane. Spółka na bieżąco i z wyprzedzeniem monitoruje powyższe zapisy, aby w przypadku pojawiającej się możliwości „zbliżenia się” do progów wymaganych, renegotjować powyższe ograniczenia.

Daje to Spółce zabezpieczenie finansowe w przypadku spełnienia się ryzyk związanych, m.in. z pogorszeniem sytuacji rynkowej, ograniczeniem akcji kredytowej banków, a także umożliwia wykorzystanie okazji rynkowych (np. akwizycji).

Spółka stara się podpisywać umowy tylko z wiarygodnymi partnerami, o dobrej kondycji finansowej, mającymi dostęp do finansowania bankowego. Ponadto w umowach o wykonanie określonych prac zawsze stara się ustanowić zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz usunięcia wad usterek w formie gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych a nie w postaci zatrzymanej przez inwestorów gotówki własnej. Jest to możliwe dzięki szerokiemu dostępowi Spółki do limitów na gwarancje spółki dominującej zarówno w bankach jak i w towarzystwach ubezpieczeniowych. Na dzień 31 grudnia 2019r. Spółka posiadała takie limity w łącznej wysokości 187 mln zł. Ich wykorzystanie wyniosło 11,4%, tj. 21,3 mln zł. Jednocześnie w umowach z podwykonawcami, w miarę możliwości, tworzy się zapisy umowne warunkujące dokonywanie płatności podwykonawcom od wpływu środków od inwestora.

Do finansowania zakupów inwestycyjnych Spółka wykorzystuje środki własne oraz długoterminowe kredyty bankowe zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów.

Biorąc pod uwagę podejmowane i opisane powyżej działania, kondycję finansową Spółki oraz zabezpieczenie liniami kredytowymi ryzyko utraty płynności należy uznać jako znikome.

Wiekowanie zobowiązań Spółki na dzień 31 grudnia 2019r. przedstawia poniższa tabela (dane w PLN):

Wyszczególnienie	do 1 m-ca	od 1 d 3 m-cy	od 3 do 12 m-cy	Powyżej roku	RAZEM
- zobowiązania z tyt. Dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	9 771 590	1 364 222	1 309	-	11 137 121
- zobowiązania z tyt. Kredytów (z wyjątkiem kred. w rach. bież.)	55 251	54 790	108 236	122 563	340 840
- kaucje z tyt. Umów o budowę	38 984	2 373	151 126	1 047 816	1 240 299
- zobowiązania z tyt. leasingów	52 046	104 729	435 444	1 106 407	1 698 626
- zobowiązania pozabilansowe (gwarancje, poręczenia, itp..)	234 728	5 858 151	9 112 286	5 930 252	21 135 417
RAZEM	10 115 839	7 366 236	9 863 192	8 207 038	35 552 304

Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierająby działalność operacyjną Spółki.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może dokonać umorzenia lub redukcji udziałów, wyemitować nowe udziały, jak również wypłacić dywidendę. W roku 2019 nie wprowadzono żadnych zmian do celów i zasad procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki oraz inne zewnętrzne źródła finansowania, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, kaucje z tytułu umów o budowę, kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę, otrzymane zaliczki oraz zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM (PLN)		
	31.12.2019	31.12.2018
Oprocentowane kredyty, pożyczki, obligacje	3 810 362,49	10 809 996,46
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	16 807 581,45	15 058 575,62
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4 154 417,87	309 144,79
Zadłużenie netto	16 463 526,07	25 559 427,29
Kapitał własny	14 016 209,67	13 441 601,54
Kapitał i zadłużenie netto	30 479 735,74	39 001 028,83
	54,01%	65,54%

5. INSTRUMENTY FINANSOWE

Wartość bilansowa

Poniższe tabele przedstawiają wartości bilansowe instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Stan na dzień 31.12.2019 r.

Klasy instrumentów finansowych	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Ogółem
Kaucje z tytułu umów o budowę	337 491,88	-	337 491,88
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4 154 417,87	-	4 154 417,87
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności *	11 433 374,22	-	11 433 374,22
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	-	-3 810 362,49	-3 810 362,49
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	-14 332 948,64	-14 332 948,64
	15 925 283,97	-18 143 311,13	-2 218 027,16

*z wyłączeniem należności z tytułu zaliczek

Stan na dzień 31-12-2018 r.

Klasy instrumentów finansowych	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Ogółem
Kaucje z tytułu umów o budowę	428 162,49	-	428 162,49
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	309 144,79		309 144,79
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności *	18 566 030,61	-	18 566 030,61
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	-	-10 809 996,46	-10 809 996,46
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	-9 870 782,65	-9 870 782,65
	19 303 337,89	-20 680 779,11	-1 377 441,22

*z wyłączeniem należności z tytułu zaliczek

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych.

Za okres od 01-01-2019 do 31-12-2019	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Ogółem
Przychody/koszty z tytułu odsetek	66,15	-334 736,56	-334 670,41
Oczekiwane straty kredytowe (utworzenie/rozwiązanie)	-682 244,10	-	-682 244,10
Zyski/straty z tytułu wyceny	4 956,65	-31 187,78	-26 231,13
Ogółem	-677 221,30	-365 924,34	-1 043 145,64

Za okres od 01-01-2018 do 31-12-2018	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Ogółem
Przychody/koszty z tytułu odsetek	345,52	-404 235,43	-403 889,91
Oczekiwane straty kredytowe (utworzenie/rozwiązanie)	-464 805,99	-	-464 805,99
Zyski/straty z tytułu wyceny	7 093,88	-71 915,32	-64 821,44
Ogółem	-457 366,59	-476 150,75	-933 517,34

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	31-12-2019		
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	3 045 474,08

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	31-12-2018		
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	2 405 095,21

Na dzień 31-12-2019 i 31-12-2018 roku Spółka nie posiadała zobowiązań finansowych wycenianych przez wynik finansowy.

Do określenia wartości nieruchomości zastosowano podejście porównawcze, metodę korygowanej ceny średniej, uwzględniając dostępność danych o cenach transakcyjnych.

Wartość bilansowa pozostałych instrumentów i zobowiązań finansowych jest zasadniczo zbliżona do wartości godziwej.

6. NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

6.1. ŚRODKI TRWAŁE

Stan na dzień 31.12.2019 r.

	stan na dzień 31.12.2019
Środki trwałe własne	8 681 880,29
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	2 533 248,84
Środki trwałe razem	11 215 129,13

Środki trwałe własne

WYSZCZEGÓLNIENIE	stan na dzień 31.12.2019
Grunty	4 081 109,59
Budynki, lokale i obiekty inż. lądowej i wodnej	3 825 202,30
Urządzenia techniczne i maszyny	199 454,66
Środki transportu	49 327,74
Inne środki trwałe	373 133,75
Środki trwałe w budowie	153 652,25
RAZEM	8 681 880,29

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

	stan na dzień 31.12.2019
Urządzenia techniczne i maszyny	895 116,69
Środki transportu	1 618 419,27
Inne aktywa z tytułu prawa do użytkowania	19 712,88
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	2 533 248,84

Stan na dzień 31.12.2018 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	stan na dzień 31.12.2018
Grunty	4 081 109,59
Budynki, lokale i obiekty inż. lądowej i wodnej	3 959 915,89
Urządzenia techniczne i maszyny	1 434 241,50
Środki transportu	2 292 632,43
Inne środki trwałe	448 642,27
Środki trwałe w budowie	58 648,10
RAZEM	12 275 189,78

Struktura własnościowa środków trwałych:

	stan na dzień 31.12.2018
Własne	10 282 116,23
Leasing	1 993 073,55
RAZEM	12 275 189,78

Zmiana stanu środków trwałych własnych:

Za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Środki trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO 01.01.2019 r.	4 081 109,59	5 321 313,37	3 486 582,80	4 137 517,43	1 188 897,13	58 648,10	18 274 068,42
Zastosowanie MSSF16	-	-	-2 694 817,31	-3 945 778,09	-232 973,14	-	-6 873 568,54
Zwiększenia	-	1 504,07	19 060,00	-	-	750 743,28	771 307,35
- zakup	-	1 504,07	19 060,00	-	-	750 743,28	771 307,35
Zmniejszenia	-	-	25 677,09	16 164,00	-	655 739,13	697 580,22
- likwidacja i inne	-	-	25 677,09	16 164,00	-	-	41 841,09
- przekazanie na nieruchomości inwestycyjną	-	-	-	-	-	655 739,13	655 739,13
WARTOŚĆ BRUTTO 31.12.2019 r.	4 081 109,59	5 322 817,44	785 148,40	175 575,34	955 923,99	153 652,25	11 474 227,01
UMORZENIE 01.01.2019 r.	-	1 361 397,48	2 052 341,30	1 844 885,00	740 254,86	-	5 998 878,64
Zastosowanie MSSF16	-	-	-1 528 885,05	-1 754 432,92	-208 050,82	-	-3 491 368,79
Umorzenie za okres	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia	-	136 217,66	87 914,58	35 795,52	50 586,20	-	310 513,96
inne	-	-	-	-	-	-	-
- amortyzacja bieżąca	-	136 217,66	87 914,58	35 795,52	50 586,20	-	310 513,96
Zmniejszenia:	-	-	25 677,09	-	-	-	25 677,09
- umorzenie sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych	-	-	25 677,09	-	-	-	25 677,09
UMORZENIE 31.12.2019 r.	-	1 497 615,14	585 693,74	126 247,60	582 790,24	-	2 792 346,72
WARTOŚĆ NETTO 01.01.2019 r.	4 081 109,59	3 959 915,89	268 309,24	101 287,26	423 719,95	58 648,10	8 892 990,03
WARTOŚĆ NETTO 31.12.2019 r.	4 081 109,59	3 825 202,30	199 454,66	49 327,74	373 133,75	153 652,25	8 681 880,29

Zmiana stanu aktywów z tytułu prawa do użytkowania

Za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne aktywa z tytułu prawa do użytkowania	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania razem
WARTOŚĆ BRUTTO 01.01.2019 r.	2 694 817,31	3 945 778,09	232 973,14	6 873 568,54
Zwiększenia	-	562 542,68	-	562 542,68
- zawarcie nowych leasingów	-	562 542,68	-	562 542,68
Zmniejszenia	-	424 511,39	-	424 511,39
- wygaśnięcie umów i cesji leasingu	-	424 511,39	-	424 511,39
WARTOŚĆ BRUTTO 31.12.2019 r.	2 694 817,31	4 083 809,38	232 973,14	7 011 599,83
UMORZENIE 01.01.2019 r.	1 528 885,05	1 754 432,92	208 050,82	3 491 368,79
Umorzenie za okres	-	-	-	-
Zwiększenia	270 815,57	1 146 826,80	5 209,44	1 422 851,81
- amortyzacja bieżąca	270 815,57	1 146 826,80	5 209,44	1 422 851,81
Zmniejszenia:	-	435 869,61	-	435 869,61
- umorzenie wygaśnięcia umów i cesji leasingu	-	435 869,61	-	435 869,61
UMORZENIE 31.12.2019 r.	1 799 700,62	2 465 390,11	213 260,26	4 478 350,99
WARTOŚĆ NETTO 01.01.2019 r.	1 165 932,26	2 191 345,17	24 922,32	3 382 199,75
WARTOŚĆ NETTO 31.12.2019 r.	895 116,69	1 618 419,27	19 712,88	2 533 248,84

Zmiana stanu środków trwałych

Za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO 01.01.2018 r.	4 081 109,59	5 304 156,76	3 455 078,46	3 482 974,69	1 204 610,72	47 377,20	17 575 307,42
Zwiększenia(z tytułu)	-	17 156,61	34 620,60	1 026 221,82	870,00	11 270,90	1 090 139,93
- zakup		17 156,61	34 620,60	72 500,00	870,00	11 270,90	136 418,11
- leasing			-	953 721,82			953 721,82
Zmniejszenia	-	-	3 116,26	371 679,08	16 583,59	-	391 378,93
- sprzedaż				319 270,00			319 270,00
- likwidacja i inne			3 116,26	52 409,08	16 583,59		72 108,93
WARTOŚĆ BRUTTO 31.12.2018 r.	4 081 109,59	5 321 313,37	3 486 582,80	4 137 517,43	1 188 897,13	58 648,10	18 274 068,42
UMORZENIE 01.01.2018 r.	-	1 225 060,46	1 706 497,23	1 681 922,26	691 438,30	-	5 304 918,25
Umorzenie za okres (z tytułu)	-	136 337,02	348 960,33	455 457,60	56 703,43	-	997 458,38
Zwiększenia							-
inne		136 337,02	348 960,33	455 457,60	56 703,43		997 458,38
- amortyzacja bieżąca	-	-	3 116,26	292 494,86	7 886,87		303 497,99
Zmniejszenia:							
- umorzenie sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych			3 116,26	292 494,86	7 886,87		303 497,99
UMORZENIE 31.12.2018 r.	-	1 361 397,48	2 052 341,30	1 844 885,00	740 254,86	-	5 998 878,64
WARTOŚĆ NETTO 01.01.2018 r.	4 081 109,59	4 079 096,30	1 748 581,23	1 801 052,43	513 172,42	47 377,20	12 270 389,17
ZAKTUALIZOWANA WARTOŚĆ NETTO 01.01.2018 r.	4 081 109,59	4 079 096,30	1 748 581,23	1 801 052,43	513 172,42	47 377,20	12 270 389,17
ZAKTUALIZOWANA WARTOŚĆ NETTO 31.12.2018 r.	4 081 109,59	3 959 915,89	1 434 241,50	2 292 632,43	448 642,27	58 648,10	12 275 189,78

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych została ujęta w następujących pozycjach rachunku zysków i strat:

WYSZCZEGÓLNIENIE	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Koszty wytworzenia sprzedanych produktów i usług	1 553 700,53	817 793,14
infrastruktura	1 553 700,53	817 793,14
Koszty ogólnego zarządu	179 665,24	179 665,24
RAZEM	1 733 365,77	997 458,38

Leasing - dane uzupełniające

	01.01 - 31.12.2019
Amortyzacja	1 422 851,81
Odsetki	57 484,58
Łączne wydatki z umów leasingu	576 738,64

Spółka jako leasingobiorca do 31.12.2018 r. używa na podstawie umów leasingu następujące środki trwałe:

Na dzień 31.12.2018 r.

	Wartość początkowa	Wartość bilansowa netto
Urządzenia techniczne i maszyny	904 000,00	546 462,60
Środki transportu	1 886 199,38	1 446 610,95
RAZEM	2 790 199,38	1 993 073,55

Na środkach trwałych na 31.12.2019 roku ustanowione było zabezpieczenie na wartość 13 800 000,00 zł w postaci hipotek na potrzeby kredytów i gwarancji. Na dzień 31.12.2019 r. wykorzystanie kredytów wynosiło 331 167,32 zł.. Wartość netto środków trwałych stanowiących zabezpieczenie na dzień 31.12.2019 r. wyniosła 6 478 826,99 zł.

Na środkach trwałych na 31.12.2018 roku ustanowione było zabezpieczenie na wartość 13 800 000,00 zł w postaci hipotek na potrzeby kredytów i gwarancji, oraz przelew wierzytelności na wartość 24 800 000,00 zł.. Na dzień 31.12.2018 r. wykorzystanie kredytów wynosiło 541 167,32 zł.. Wartość netto środków trwałych stanowiących zabezpieczenie na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 6 605 440,19 zł.

6.2. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	4 028,48	2 919,68
oprogramowanie komputerowe	4 028,48	2 919,68
Wartości niematerialne	4 028,48	2 919,68

Zmiana stanu wartości niematerialnych:

Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019 r.

	Oprogramowanie komputerowe	Nabyte koncesje, licencje, patenty	Razem
Wartość brutto na początek okresu	43 096,40	9 316,00	52 412,40
Zwiększenia	2 700,00	-	2 700,00
- zakup	2 700,00	-	2 700,00
Wartość brutto na koniec okresu	45 796,40	9 316,00	55 112,40
Umorzenie na początek okresu	40 176,72	9 316,00	49 492,72
Zwiększenia	1 591,20	-	1 591,20
- amortyzacja bieżąca	1 591,20	-	1 591,20
Umorzenie na koniec okresu	41 767,92	9 316,00	51 083,92
Wartość netto na początek okresu	2 919,68	-	2 919,68
Wartość netto na koniec okresu	4 028,48	-	4 028,48

Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018 r.

	Oprogramowanie komputerowe	Nabyte koncesje, licencje, patenty	Razem
Wartość brutto na początek okresu	43 096,40	9 316,00	52 412,40
Wartość brutto na koniec okresu	43 096,40	9 316,00	52 412,40
Umorzenie na początek okresu	38 761,88	9 160,73	47 922,61
Zwiększenia	1 414,84	155,27	1 570,11
- amortyzacja bieżąca	1 414,84	155,27	1 570,11
Umorzenie na koniec okresu	40 176,72	9 316,00	49 492,72
Wartość netto na początek okresu	4 334,52	155,27	4 489,79
Wartość netto na koniec okresu	2 919,68	-	2 919,68

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w następujących pozycjach rachunku zysków i strat:

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Koszty ogólnego zarządu	1 591,20	1 570,11
Razem amortyzacja wartości niematerialnych	1 591,20	1 570,11

Struktura własnościowa wartości niematerialnych:

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Własne	4 028,48	2 919,68
Razem struktura własności wartości niematerialnych	4 028,48	2 919,68

Na dzień 31 grudnia 2018 oraz 31 grudnia 2019 Spółka nie posiadała obciążeń wartości niematerialnych.

6.3. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	2 405 095,21	2 297 074,58
Zmiana zasad rachunkowości	-	-
Wartość bilansowa brutto na początek okresu po korektach	2 405 095,21	2 297 074,58
Zwiększenia stanu, z tytułu:	655 739,13	108 020,63
- reklasyfikacja do innej kategorii aktywów	655 739,13	-
- zysk netto wynikająca z przeszacowania do wartości godziwej	-	108 020,63
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	15 360,26	-
- strata netto wynikająca z przeszacowania do wartości godziwej	15 360,26	-
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	3 045 474,08	2 405 095,21
Niezrealizowane zyski/straty za okres ujęte w rachunku zysków i strat (pozycja pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych)	- 15 360,26	108 020,63

Wycenę nieruchomości inwestycyjnej położonej przy. Ul. Hetmańskiej 92 w Białymstoku na dzień 31.12.2019 r. dokonano na podstawie operatu szacunkowego Biura Wyceny i Zarządzania Nieruchomościami „WIZAN”. Określenie wartości rynkowej zabudowanej nieruchomości wykonano w podejściu porównawczym, metoda korygowanej ceny średniej.

6.4. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Należności z tytułu dostaw i usług	11 016 436,36	16 240 251,56
Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	389 642,93	2 284 185,00
Inne należności niefinansowe	27 294,93	41 594,05
Zaliczki udzielone na dostawy:	20 439,95	77 907,07
na zakup towarów, materiałów i usług	20 439,95	77 907,07
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	11 453 814,17	18 643 937,68
Oczekiwane straty kredytowe dotyczące wartości należności	1 358 630,66	672 111,16
NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE BRUTTO RAZEM	12 812 444,83	19 316 048,84

Należności z tytułu dostaw i usług – o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
a) do 1 miesiąca	7 612 799,70	10 845 088,66
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 743 865,36	3 961 411,29
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	-	505 188,51
d) należności przeterminowane	659 771,30	928 563,10
NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG NETTO	11 016 436,36	16 240 251,56

Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane – z podziałem na należności niespłacone w okresie:

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
a) do 1 miesiąca	52 058,54	676 500,17
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	86 466,66	28 121,88
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	295 873,82	22 328,15
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	3 198,00	201 612,90
e) powyżej 1 roku	222 174,28	-
NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG PRZETERMINOWANE NETTO	659 771,30	928 563,10

6.5. ODPISY AKTUALIZUJĄCE

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Stan na początek okresu	724 318,73	259 512,74
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	672 111,16	222 768,69
Kaucje z tytułu umów o budowę	44 182,62	36 744,05
Aktywa kontraktowe	8 024,95	-
a) zwiększenia	1 031 101,77	467 891,07
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	971 664,74	452 427,55
Kaucje z tytułu umów o budowę	39 742,48	7 438,57
Aktywa kontraktowe	19 694,55	8 024,95
b) zmniejszenia	348 857,67	3 085,08
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	285 145,24	3 085,08
Kaucje z tytułu umów o budowę	42 077,68	-
Aktywa kontraktowe	21 634,75	-
OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE RAZEM	1 406 562,83	724 318,73
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 358 630,66	672 111,16
Kaucje z tytułu umów o budowę	41 847,42	44 182,62
Aktywa kontraktowe	6 084,75	8 024,95

6.6. ZAPASY

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Materiały	5 143 956,30	2 397 190,19
Półprodukty i produkty w toku	106 434,29	-
Produkty gotowe	159 801,10	127 844,10
WARTOŚĆ ZAPASÓW BRUTTO	5 410 191,69	2 525 034,29
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	-	-
WARTOŚĆ ZAPASÓW NETTO	5 410 191,69	2 525 034,29

Na dzień 31.12.2019 i 31.12.2018 roku nie było ustanowionego zabezpieczenia na zapasach. W roku 2019 i w 2018 w zapasach nie aktywowano kosztów finansowania zewnętrznego.

6.7. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Środki pieniężne w PLN	4 154 417,87	309 144,79
RAZEM	4 154 417,87	309 144,79
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4 154 417,87	309 144,79

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień bilansowy 31.12.2019r. wynosi 4 154 417,87 zł.

6.8. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Czynne rozliczenia międzyokresowe długoterminowe

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Ubezpieczenia	317 320,33	232 064,61
Pozostałe	157,50	-
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	317 477,83	232 064,61

Czynne rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Ubezpieczenia	216 416,44	227 141,07
Pozostałe	4 837,65	4 186,25
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	221 254,09	231 327,32

6.9. KAPITAŁY

Kapitał zakładowy na dzień bilansowy 31.12.2019 r. wynosił 430 000 zł. Kapitał zakładowy Spółki dzieli się na 860 udziałów o wysokości 500 zł za udział. Jedynym udziałowcem Spółki na dzień 31.12.2019 r. jest UNIBEP S.A.

6.10. KREDYTY I POŻYCZKI ORAZ INNE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Kredyty, pożyczki i inne zobowiązania finansowe - długoterminowe	1 175 731,12	1 472 493,07
Zobowiązania z tytułu kredytów	121 059,95	331 167,32
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 054 671,17	1 141 325,75
Kredyty, pożyczki i inne zobowiązania finansowe - krótkoterminowe	2 634 631,37	9 337 503,39
Zobowiązania z tytułu kredytów w rachunku bieżącym	1 879 887,78	8 645 265,76
Zobowiązania z tytułu kredytów	209 372,68	208 162,30
Zobowiązania z tytułu leasingu	545 370,91	400 458,51
Zobowiązania pozostałe	-	83 616,82
RAZEM	3 810 362,49	10 809 996,46

6.10.1. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW

Stan na 31-12-2019r.

Nazwa banku	Kwota kredytu	Wartość na dzień	Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenie	Rodzaj kredytu
Santander Bank Polska S.A.	900 000,00 zł	330 432,63 zł	WIBOR 3M + marża	31.07.2021	hipoteka umowna do kwoty najwyższej 13 800 000,- ustanowiona na rzecz Banku na Nieruchomość z rozszerzenie o wpis na pierwszym miejscu. przelew wierzytelności na rzecz banku z tytułu umowy ubezpieczenia budynków/budowli na Nieruchomość na sumę ubezpieczenia nie niższą niż 6 800 000,-. przelew wierzytelności z kontraktów w wysokości 18 000 000,-. umowa zabezpieczenia w postaci oświadczenia patronackiego złożonego przez UNIBEP S.A.	kredyt inwestycyjny
Santander Bank Polska S.A.	8 000 000,00 zł	0,00 zł	WIBOR 1M + marża	30.09.2020		kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
ING Bank Śląski S.A.	5 000 000,00 zł	1 879 887,78 zł	WIBOR 1M + marża	29.06.2020	hipoteka umowna do kwoty 9 100 000,- na nieruchomość gruntową położoną w Wasilkowie przy ul. Zakładowej, zestaw rejestrowy koparko-ładowarki Caterpillar 428E S/N SNL04124, zestaw rejestrowy koparko-ładowarki Caterpillar 432E S/N JBA01300, zestaw rejestrowy zestawu maszyn wibromłot ICE14RF, wraz ze stacją zasilającą, zestaw rejestrowy maszyny KAFAR samojezdny ORTECO SMART 800, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, cesja wierzytelności (Konsorcjum firmy PORR Polska Infrastructure s.A. oraz Unibep S.A.), cesja wierzytelności (firmy BUDIMEX S.A.), oświadczenie patronackie UNIBEP S.A., weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
Razem:		2 210 320,41 zł				

Stan na 31-12-2018r.

Nazwa banku	Kwota kredytu	Wartość na dzień	Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenie	Rodzaj kredytu
Santander Bank Polska S.A.	900 000,00 zł	539 329,62 zł	WIBOR 3M + marża	31.07.2021	hipoteka umowna do kwoty najwyższej 13 800 000,- ustanowiona na rzecz Banku na Nieruchomość z rozszerzenie o wpis na pierwszym miejscu. przelew wierzytelności na rzecz banku z tytułu umowy ubezpieczenia budynków/budowli na Nieruchomość na sumę ubezpieczenia nie niższą niż 6 800 000,-. przelew wierzytelności z kontraktów w wysokości 18 000 000,-. umowa zabezpieczenia w postaci oświadczenia patronackiego złożonego przez UNIBEP S.A.	kredyt inwestycyjny
Santander Bank Polska S.A.	8 000 000,00 zł	4 164 624,91 zł	WIBOR 1M + marża	09.03.2019		kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
ING Bank Śląski S.A.	5 000 000,00 zł	4 480 640,85 zł	WIBOR 1M + marża	29.06.2019	hipoteka umowna do kwoty 9 100 000,- na nieruchomość gruntową położoną w Wasilkowie przy ul. Zakładowej, zestaw rejestrowy koparko-ładowarki Caterpillar 428E S/N SNL04124, zestaw rejestrowy koparko-ładowarki Caterpillar 432E S/N JBA01300, zestaw rejestrowy zestawu maszyn wibromłot ICE14RF, wraz ze stacją zasilającą, zestaw rejestrowy maszyny KAFAR samojezdny ORTECO SMART 800, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, cesja wierzytelności (Konsorcjum firmy PORR Polska Infrastructure s.A. oraz Unibep S.A.), cesja wierzytelności (firmy BUDIMEX S.A.), oświadczenie patronackie UNIBEP S.A., weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
Razem:		9 184 595,38 zł				

Kredyty długoterminowe zostały wycenione metodą skorygowanej ceny nabycia.

6.10.2. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU

Spółka posiada zawarte umowy leasingu finansowego dotyczące użytkowania środków transportu i maszyn.

Na dzień 31.12.2019 r.

	Zobowiązania z tytułu leasingu
a) poniżej 1 roku	545 370,91
b) od roku do 5 lat	1 054 671,17
Razem	1 600 042,08

Na dzień 31.12.2018 r.

	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
a) poniżej 1 roku	448 921,27	400 458,51
b) od roku do 5 lat	1 206 367,99	1 141 325,75
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 655 289,26	1 541 784,26
- w tym, przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu	-113 505,00	0,00
Wartość bieżąca	1 541 784,26	1 541 784,26

6.11. REZERWY

Ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych:

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Odprawy emerytalne	145 517,00	116 395,00
wartość bieżąca zobowiązania na dzień bilansowy	145 517,00	116 395,00
Odprawy rentowe	12 749,00	9 893,00
wartość bieżąca zobowiązania na dzień bilansowy	12 749,00	9 893,00
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych, w tym:	158 266,00	126 288,00
- część długoterminowa	156 144,00	111 463,00
- część krótkoterminowa	2 122,00	14 825,00

Zmiany stanu zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych ujęte zostały w poniższej tabeli:

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	126 288,00	94 128,00
koszty odsetek	3 187,00	3 056,00
koszty bieżącego zatrudnienia	25 255,00	19 636,00
wypłacone świadczenia	-20 250,00	-
zyski / straty aktuarialne, w tym wynikające z:	23 786,00	9 468,00
- korekt założeń aktuarialnych ex post	15 752,00	319,00
- zmian założeń demograficznych	641,00	-6 986,00
- zmian założeń finansowych	7 393,00	16 135,00
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	158 266,00	126 288,00

Obciążenie rachunku wyników z tytułu odprowadzeń emerytalno-rentowych przedstawiają się następująco:

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
wartość zatrudnienia	5 005,00	19 636,00
koszty odsetek	3 187,00	3 056,00
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat	8 192,00	22 692,00
zyski / straty aktuarialne ujęte w okresie	23 786,00	9 468,00
Koszty ujęte w innych całkowitych dochodach	23 786,00	9 468,00
w tym koszty świadczeń pracowniczych ujęte w rachunku zysków i strat w ramach:		
- kosztów ogólnego zarządu	8 192,00	22 692,00

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE REZERWY NA POCZĄTEK OKRESU	1 074 182,29	664 753,90
Naprawy gwarancyjne	1 074 182,29	664 753,90
a) Zwiększenia	358 406,71	538 439,41
Naprawy gwarancyjne	358 406,71	538 439,41
b) Rozwiązanie	474 236,00	129 011,02
Naprawy gwarancyjne - przesunięcie do krótkoterminowych	474 236,00	-
Naprawy gwarancyjne	-	129 011,02
POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE REZERWY NA KONIEC OKRESU	958 353,00	1 074 182,29
Naprawy gwarancyjne	958 353,00	1 074 182,29

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
POZOSTAŁE KRÓTKOTERMINOWE REZERWY NA POCZĄTEK OKRESU	4 002 374,65	3 766 873,99
Świadczenia pracownicze	1 154 187,00	597 620,00
Planowane starty w kontraktach długoterminowych	-	150 025,97
Koszty podwykonawców	2 479 890,45	2 638 747,02
Sprawy sporne	312 000,00	312 000,00
Koszty pozostałe	56 297,20	68 481,00
a) Zwiększenia	30 455 076,12	64 006 656,60
Świadczenia pracownicze	18 074,00	580 087,00
Naprawy gwarancyjne	474 236,00	-
Planowane starty w kontraktach długoterminowych	-	646 171,78
Koszty podwykonawców	29 918 408,58	62 720 003,62
Koszty pozostałe	44 357,54	60 394,20
b) Wykorzystanie	30 386 272,94	63 771 155,94
Świadczenia pracownicze	691 566,00	23 520,00
Naprawy gwarancyjne	341 963,08	-
Planowane starty w kontraktach długoterminowych	-	796 197,75
Koszty podwykonawców	29 001 947,20	62 878 860,19
Sprawy sporne	312 000,00	-
Koszty pozostałe	38 796,66	72 578,00
POZOSTAŁE KRÓTKOTERMINOWE REZERWY NA KONIEC OKRESU	4 071 177,83	4 002 374,65
Świadczenia pracownicze	480 695,00	1 154 187,00
Naprawy gwarancyjne	132 272,92	-
Koszty podwykonawców	3 396 351,83	2 479 890,45
Sprawy sporne	-	312 000,00
Koszty pozostałe	61 858,08	56 297,20

6.12. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania:

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Z tytułu dostaw i usług	11 137 121,12	8 958 218,53
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń	2 072 846,19	290 660,13
Z tytułu wynagrodzeń	171 379,05	149 683,05
Rozliczenia międzyokresowe bierne	334 339,40	456 264,28
Pozostałe zobowiązania	617 262,88	15 956,66
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	14 332 948,64	9 870 782,65

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług – o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
a) do 1 miesiąca	6 311 244,82	4 166 264,13
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 364 221,81	1 205 155,03
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	-	-
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	1 308,86	-
e) powyżej 1 roku	-	639 758,70
f) zobowiązania przeterminowane	3 460 345,63	2 947 040,67
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG	11 137 121,12	8 958 218,53

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług przeterminowane:

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
a) do 1 miesiąca	3 454 129,07	2 856 252,92
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	90 787,75
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	6 216,56	-
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG PRZETERMINOWANE	3 460 345,63	2 947 040,67

6.13. BIEŻĄCY I ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w oparciu o stawkę 19% dla dodatnich i ujemnych różnic przejściowych dotyczących składników aktywów i zobowiązań, aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały pokazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej per saldo. Zmiana stanu aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego wg tytułów przedstawia się następująco:

Za okres 01.01.2019 – 31.12.2019 r.

	Stan aktywów na początek okresu	Utworzenie / (wykorzystanie) aktywa przez rachunek zysków i strat	Utworzenie / (wykorzystanie) aktywa przez inne całkowite dochody	Inne zmiany	Stan aktywów na koniec okresu
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	204 095,00	3 124,00	-	-	207 219,00
Rezerwa na świadczenia pracownicze	264 280,00	-126 899,00	-	-	137 381,00
Rezerwa na koszty podwykonawców	557 869,00	150 962,00	-	-	708 831,00
Rezerwa na zobowiązania	8 416,00	3 337,00	-	-	11 753,00
Kontrakty (zmniejszenie przychodów "-")	385 031,00	-195 374,00	-	-	189 657,00
Produkcja niezakończona podatkowo	848 307,00	-561 246,00	-	-	287 061,00
Dyskonto należności	1 880,00	-941,00	-	-	939,00
Odpis na pozostałe aktywa	188 506,00	71 760,00	-	-	260 266,00
Wycena kredytów, pożyczek, obligacji, weksli	349,00	-139,00	-	-	210,00
Strata podatkowa	2 076 864,00	-730 718,00	-	-	1 346 146,00
Zyski i straty aktuarialne rozliczane w kapitale z aktualizacji	-	-	4 016,00	-	4 016,00
Wpływ zastosowania po raz pierwszy MSSF9	31 347,00	-	-	-	31 347,00
Ogółem	4 566 944,00	-1 386 134,00	4 016,00	-	3 184 826,00

Za okres 01.01.2018 – 31.12.2018 r.

	Stan aktywów na początek okresu	Utworzenie / (wykorzystanie) aktywa przez rachunek zysków i strat	Utworzenie / (wykorzystanie) aktywa przez inne całkowite dochody	Inne zmiany	Stan aktywów na koniec okresu
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	126 303,00	77 792,00	-	-	204 095,00
Rezerwa na świadczenia pracownicze	150 442,00	113 838,00	-	-	264 280,00
Rezerwa na koszty podwykonawców	1 036 914,00	-479 045,00	-	-	557 869,00
Rezerwa na zobowiązania	10 731,00	-2 315,00	-	-	8 416,00
Kontrakty (zmniejszenie przychodów "-")	149 915,00	235 116,00	-	-	385 031,00
Kontrakty - rezerwa na straty	28 505,00	-28 505,00	-	-	0,00
Produkcja niezakończona podatkowo	1 967 739,00	-1 119 432,00	-	-	848 307,00
Dyskonto należności	3 228,00	-1 348,00	-	-	1 880,00
Odpis na pozostałe aktywa	77 240,00	111 266,00	-	-	188 506,00
Wycena kredytów, pożyczek, obligacji, weksli	-	349,00	-	-	349,00
Strata podatkowa	2 361 513,00	-284 649,00	-	-	2 076 864,00
Zyski i straty aktuarialne rozliczane w kapitale z aktualizacji	-2 302,00	-	2 302,00	-	-
Wpływ zastosowania po raz pierwszy MSSF9	-	-	-	31 347,00	31 347,00
Ogółem	5 910 228,00	-1 376 933,00	2 302,00	31 347,00	4 566 944,00

Za okres 01.01.2019 – 31.12.2019 r.

	Stan rezerw na początek okresu	Utworzenie / (wykorzystanie) rezerwy przez rachunek zysków i strat	Utworzenie / (wykorzystanie) rezerwy przez inne całkowite dochody	Inne zmiany	Stan rezerw na koniec okresu
Kontrakty (zwiększenie przychodów "+")	1 171 352,00	-621 983,00	-	-	549 369,00
Leasing (wartość netto środków trwałych - zobowiązanie z tytułu leasingu)	349 679,00	-165 125,00	-	-	184 554,00
Dyskonto zobowiązań	13 851,00	6 135,00	-	-	19 986,00
Wartość bilansowa gruntów	550 472,00	-	-	-	550 472,00
Różnica między wartością podatkową i bilansową nieruchomości inwestycyjnej	354 169,00	-2 919,00	-	-	351 250,00
Wycena obligacji, kredytów, pożyczek, weksli	349,00	-349,00	-	-	-
Odszkodowania naliczone nie otrzymane	101 861,00	-101 861,00	-	-	-
Różnica między wartością podatkową i bilansową środków trwałych	729 575,00	28 363,00	-	-	757 938,00
Zyski i straty aktuarialne rozliczane w kapitale z aktualizacji	503,00	-	-503,00	-	-
Ogółem	3 271 811,00	-857 739,00	-503,00	-	2 413 569,00

Za okres 01.01.2018 – 31.12.2018 r.

	Stan rezerw na początek okresu	Utworzenie / (wykorzystanie) rezerwy przez rachunek zysków i strat	Utworzenie / (wykorzystanie) rezerwy przez inne całkowite dochody	Inne zmiany	Stan rezerw na koniec okresu
Kontrakty (zwiększenie przychodów "+")	2 434 943,00	-1 263 591,00	-	-	1 171 352,00
Leasing (wartość netto środków trwałych - zobowiązanie z tytułu leasingu)	404 093,00	-54 414,00	-	-	349 679,00
Dyskonto zobowiązań	-	13 851,00	-	-	13 851,00
Wartość bilansowa gruntów	550 472,00	-	-	-	550 472,00
Różnica między wartością podatkową i bilansową nieruchomości inwestycyjnej	333 645,00	20 524,00	-	-	354 169,00
Wycena obligacji, kredytów, pożyczek, weksli	1 284,00	-935,00	-	-	349,00
Odszkodowania naliczone nie otrzymane	-	101 861,00	-	-	101 861,00
Różnica między wartością podatkową i bilansową środków trwałych	695 604,00	33 971,00	-	-	729 575,00
Zyski i straty aktuarialne rozliczane w kapitale z aktualizacji	-	-	503,00	-	503,00
Ogółem	4 420 041,00	-1 148 733,00	503,00	-	3 271 811,00

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego prezentowane są per saldo. Wartość netto na dzień 31.12.2019 r. po stronie aktywów wynosi 771.257,00zł., a na 31.12.2018 r. 1.295.133,00 zł.

PODATEK DOCHODOWY WYKAZANY W RZIS

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Bieżący podatek dochodowy	-	-
Dotyczący roku obrotowego	-	-
Korekty dotyczące lat ubiegłych	-	-
Odroczony podatek dochodowy	528 395,00	228 200,00
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	528 395,00	228 200,00
Związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego	-	-
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	528 395,00	228 200,00
Efektywna stopa podatkowa	47,08%*	19,98%

*wysoka efektywna stopa podatkowa wynika z niepodatkowych kosztów uzyskania przychodów dotyczącej gwarancji należytego wykonania robót na kwotę 2,1 mln. zł sprawy spornej ze spółką Polaqua.

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Odroczony podatek dochodowy	4 519,00	1 799,00
Zyski i straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń ujęte zgodnie z paragrafem 128 MSR 19 Świadczenia pracownicze	4 519,00	1 799,00
Korzyść podatkowa / (obciążenie podatkowe) wykazane w pozostałych dochodach całkowitych	4 519,00	1 799,00

6.14. DŁUGOTERMINOWE KONTRAKTY BUDOWLANE

Za okres 01.01.2019 – 31.12.2019 r.

	Stan na początek okresu	Zmiana wyceny kontraktów długoterminowych	Przychody ujęte w bieżącym okresie uwzględnione w saldzie zobowiązań roku poprzedniego	Zmiana okresu, w którym prawo do wynagrodzenia staje się bezwarunkowe	Otrzymane zaliczki na realizację kontraktów	Stan na koniec okresu
Wycena długoterminowych kontraktów	6 165 009,71	2 800 851,03	-	-6 074 446,52	-	2 891 414,22
Aktywa kontraktowe	6 165 009,71	2 800 851,03	-	-6 074 446,52	-	2 891 414,22
Zaliczki otrzymane z umów z klientami	2 228 558,74	-	-	-	-1 887 226,28	341 332,46
Wycena długoterminowych kontraktów	2 026 477,17	998 193,26	-2 026 477,17	-	-	998 193,26
Zobowiązania kontraktowe	4 255 035,91	998 193,26	-2 026 477,17	-	-1 887 226,28	1 339 525,72

Za okres 01.01.2018 – 31.12.2018 r.

	Stan na początek okresu	Zmiana wyceny kontraktów długoterminowych	Przychody ujęte w bieżącym okresie uwzględnione w saldzie zobowiązań roku poprzedniego	Zmiana okresu, w którym prawo do wynagrodzenia staje się bezwarunkowe	Otrzymane zaliczki na realizację kontraktów	Stan na koniec okresu
Wycena długoterminowych kontraktów	12 815 489,04	5 525 035,24	-	-12 175 514,57	-	6 165 009,71
Aktywa kontraktowe	12 815 489,04	5 525 035,24	-	-12 175 514,57	-	6 165 009,71
Zaliczki otrzymane z umów z klientami	-	-	-	-	2 228 558,74	2 228 558,74
Wycena długoterminowych kontraktów	789 027,69	2 026 477,17	-789 027,69	-	-	2 026 477,17
Zobowiązania kontraktowe	789 027,69	2 026 477,17	-789 027,69	-	2 228 558,74	4 255 035,91

Spółka rozpoznaje przychody z tytułu kontraktów budowlanych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania usługi, mierzonego udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalania przychodu w

całkowitych kosztach wykonania usługi. W sytuacji, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty związane z realizacją kontraktu przekroczą łączne przychody, przewidywana strata obciąża koszty operacyjne.

Pozostałe do realizacji zobowiązania do wykonania świadczenia

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Łączna kwota ceny transakcyjnej przypisanej do wykonania świadczenia, które pozostały niespełnione na koniec okresu sprawozdawczego, do zrealizowania w ciągu:	51 102 743,05	58 382 525,75
a) do 1 roku	42 594 335,00	48 019 867,97
b) powyżej 1 roku	8 508 408,05	10 362 657,78
Razem	51 102 743,05	58 382 525,75

6.15. KAUCJE Z TYTUŁU UMÓW Z KLIENTAMI

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Zatrzymane przez odbiorców - do zwrotu po upływie 12 miesięcy	288 331,70	312 904,39
Zatrzymane przez odbiorców - do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	49 160,18	115 258,10
Ogółem kaucje z tytułu umów z klientami zatrzymane przez odbiorców netto	337 491,88	428 162,49
Odpis aktualizujący należności z tytułu kaucji	41 847,42	44 182,62
Ogółem kaucje z tytułu umów z klientami zatrzymane przez odbiorców po odpisie aktualizującym brutto	379 339,30	472 345,11
Zatrzymane dostawcom - do zwrotu po upływie 12 miesięcy	958 949,49	84 932,23
Zatrzymane dostawcom - do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	176 157,60	847 824,83
Ogółem kaucje z tytułu umów z klientami zatrzymane dostawcom	1 135 107,09	932 757,06

STAN DYSKONTA

STAN DYSKONTA	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Dyskonto kaucji z tytułu umów z klientami zatrzymanych przez odbiorców	4 940,07	9 896,72
Dyskonto kaucji z tytułu umów z klientami zatrzymanych dostawcom	105 191,46	72 900,67

Kaucje z tytułu umów z klientami podlegają dyskontowaniu (należności 1,41%, zobowiązania 5,85%) i są wykazywane w bilansie w wartości bieżącej. W tabelach wskazano skutki dyskontowania ujęte w bilansie oraz rachunku zysków i strat Spółki na poszczególne okresy. Podane kwoty dyskonta obniżają odpowiednio wartość nominalną należności i zobowiązań z tytułu kaucji. Ponadto w bilansie rozpoznany jest podatek odroczony od podanych kwot wyliczony według obowiązującej stawki podatkowej oraz od efektu zmiany wartości dyskonta w rachunku zysków i strat.

6.16. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

W 2019 roku oraz w okresie porównawczym nie występują.

6.17. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

W 2019 i 2018 roku przychody i koszty ze sprzedaży były realizowane w ramach jednego segmentu tj. Działalność Infrastruktura, oraz w obszarze kraju.

6.18. PRZYCHODY Z UMÓW Z KLIENTAMI

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW I USŁUG (STRUKTURA RZECZOWA - RODZAJE DZIAŁALNOŚCI)

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Razem przychody ze sprzedaży produktów - kraj	69 217 098,45	106 075 126,46
Sprzedaż usług budowlanych	68 867 004,45	105 830 441,31
Sprzedaż usług pozostałych	350 094,00	244 685,15
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	69 217 098,45	106 075 126,46

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I MATERIAŁÓW (STRUKTURA RZECZOWA - RODZAJE DZIAŁALNOŚCI)

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Sprzedaż materiałów - kraj	95 845,17	163 195,91
Działalność budowlana	95 845,17	163 195,91
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	95 845,17	163 195,91

Podział przychodów według kategorii klientów

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Klient publiczny	27 963 340,09	40 757 380,34
Klient prywatny	41 349 603,53	65 480 942,03
Podział przychodów według kategorii klientów	69 312 943,62	106 238 322,37

Podział przychodów według kategorii ceny

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Ryczałt	35 169 026,81	52 247 380,18
Kosztorys	34 143 916,81	53 990 942,19
Przychody umów z klientami	69 312 943,62	106 238 322,37

6.19. KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Amortyzacja	1 734 956,97	999 028,49
Zużycie materiałów i energii	25 840 597,72	43 271 301,00
Usługi obce	31 490 929,07	57 958 076,32
Podatki i opłaty	241 885,20	231 378,09
Wynagrodzenia	8 775 660,74	7 748 002,13
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	1 959 165,18	1 730 799,57
Pozostałe koszty rodzajowe	360 093,77	334 828,43
Razem koszty wg rodzaju	70 403 288,65	112 273 414,03
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	-5 629 074,30	-7 822 527,89
Koszty ogólnego zarządu	-3 049 456,36	-2 940 462,13
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	61 724 757,99	101 510 424,01

6.20. POZOSTAŁE PRZYCHODY, KOSZTY OPERACYJNE, OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	52 127,34	84 001,84
Rozwiązane rezerwy i odpisy aktualizujące	312 000,00	-
Kary i odszkodowania	97 775,81	205 438,43
Inne	2 552,47	171 977,50
Pozostałe przychody operacyjne	464 455,62	461 417,77

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Koszty spraw spornych	209 316,00	5 254,00
Szkody w składnikach majątku i odszkodowania	2 220 985,86*	42 712,98
Inne	31 440,04	37 240,22
Pozostałe koszty operacyjne	2 461 741,90	85 207,20

* wzrost salda wynika z kosztów gwarancji należytego wykonania robót na kwotę 2,1 mln. zł dotyczącej sprawy spornej ze spółką Polaqua.

OCZEKIWANE STRATY KREDYTOWE

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Należności z tytułu dostaw i usług	686 519,50	67 100,47
Kaucje z tytułu umów z klientami	-2 335,20	7 438,57
Aktywa kontraktowe	-1 940,20	8 024,95
Oczekiwane straty kredytowe	682 244,10	82 563,99

6.21. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE**PRZYCHODY FINANSOWE**

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Odsetki:	5 022,80	3 989,09
w tym, z tytułu odsetek obliczone z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej	5 022,80	3 989,09
odsetki od należności	14,20	5,24
wycena kredytów, pożyczek i obligacji	-	-3 935,92
przychody odsetkowe z tytułu kaucji	4 956,65	7 579,49
odsetki bankowe	51,95	340,28
Inne przychody finansowe	20 813,08	38 103,24
Przychody finansowe	25 835,88	42 092,33

Inne przychody finansowe

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Pozostałe, w tym:	20 813,08	38 103,24
prowinzje z tytułu operacji finansowych	20 813,08	38 103,24
Inne przychody finansowe razem	20 813,08	38 103,24

KOSZTY FINANSOWE

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Z tytułu odsetek, w tym:	362 302,93	415 426,10
odsetki od kredytów, pożyczek i obligacji	277 251,98	360 962,51
odsetki od leasingu	57 484,58	31 440,27
wycena kredytów, pożyczek i obligacji	1 103,01	985,35
odsetki od zobowiązań	2 834,23	2 988,67
pozostałe	11 288,15	22 289,74
koszty odsetkowe z tytułu kaucji	12 340,98	-3 240,44
Inne koszty finansowe	315 369,89	425 416,77
Koszty finansowe	677 672,82	840 842,87

Inne koszty finansowe

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Ujemne różnice kursowe	0,00	17 292,37
Pozostałe, w tym:	315 369,89	408 124,40
z tytułu prowizji	74 468,28	90 331,00
gwarancje bankowe	0,00	450,00
pozostałe	240 901,61	317 343,40
Inne koszty finansowe razem	315 369,89	425 416,77

6.22. PONIESIONE NAKŁADY INWESTYCYJNE

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Środki trwałe:	771 307,35	136 418,11
budynki i budowle, obiekty inżynierii lądowej	1 504,07	17 156,61
urządzenia techniczne i maszyny	19 060,00	34 620,60
środki transportu	-	72 500,00
inne środki trwałe	-	870,00
nieruchomość inwestycyjna	655 739,13	-
środki trwałe w budowie	95 004,15	11 270,90
Wartości niematerialne	2 700,00	-
RAZEM	774 007,35	136 418,11

6.23. DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANE

W 2019 i 2018 roku działalność zaniechana nie występuje.

6.24. OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Amortyzacja:	1 734 956,97	999 028,49
amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	1 734 956,97	999 028,49
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	644 377,83	792 269,60
odsetki zapłacone od kredytów, pożyczek, obligacji i faktoringu - ogółem	278 629,17	372 795,16
prowinz od kredytów, obligacji, gwarancji, faktoringu - zapłacone	315 369,89	408 124,40
prowinz otrzymane	-20 813,08	-38 103,24
odsetki otrzymane pozostałe ogółem	-66,15	-345,52
wycena kredytów, obligacji, pożyczek otrzymanych	1 103,01	4 921,27
odsetki pozostałe zapłacone - ogółem	12 670,41	13 437,26
odsetki od leasingu zapłacone	57 484,58	31 440,27
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	-52 127,34	-84 001,84
przychody ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	-56 933,12	-171 882,78
wartość netto zbytych rzeczowych aktywów trwałych	4 805,78	87 880,94
Zmiana stanu rezerw	-15 048,11	677 089,05
bilansowa zmiana stanu rezerw na zobowiązania	-15 048,11	677 089,05
Zmiana stanu zapasów	-2 885 157,40	2 485 284,81
bilansowa zmiana stanu zapasów	-2 885 157,40	2 485 284,81
Zmiana stanu należności	10 554 389,61	1 897 027,75
bilansowa zmiana stanu należności krótkoterminowych	10 529 816,92	2 014 472,16
bilansowa zmiana stanu należności długoterminowych	24 572,69	47 542,24
Korekta należności dot. zysków zatrzymanych - MSSF 9	0,00	-164 986,65
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem zobowiązań finansowych	1 749 005,83	-9 315 488,17
bilansowa zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych	874 988,57	-9 400 420,40
bilansowa zmiana stanu zobowiązań długoterminowych	874 017,26	84 932,23
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-75 339,99	219 111,89
bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych - aktywa	-75 339,99	219 111,89
Inne korekty	-7 472,57	-18 469,77
Inne korekty	-7 472,57	-18 469,77
Podatek dochodowy zapłacony / zwrócony	-	19 569,00

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z następujących pozycji na dzień 31 grudnia 2019 r.

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Środki pieniężne w banku i kasie	4 154 417,87	309 144,79
RAZEM	4 154 417,87	309 144,79

Wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych środki o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczą środków na rachunkach VAT do split payment.

W 2019 i 2018 roku transakcje inwestycyjne i finansowe, które nie wymagały postępowania się środkami pieniężnymi lub ekwiwalentami środków pieniężnych nie wystąpiły.

6.25. ZYSK (STRATA) NA JEDEN UDZIAŁ

Ilość udziałów zwykłych na dzień 31.12.2019	860,00
Średnia ważona ilość udziałów w okresie 01.01.-31.12.2019.	860,00
Ilość udziałów zwykłych rozwodniących	-
Ilość udziałów ogółem	860,00
Zysk netto	593 875,13
Zysk na jeden udział	690,55

Ilość udziałów zwykłych na dzień 31.12.2018	860,00
Średnia ważona ilość udziałów w okresie 01.01.-31.12.2018.	860,00
Ilość udziałów zwykłych rozwodniących	-
Ilość udziałów ogółem	860,00
Zysk netto	914 157,28
Zysk na jeden udział	1 062,97

6.26. POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH

W 2019 roku BUDREX Sp. z o.o. nie połączyła się z żadną inną jednostką gospodarczą.

6.27. OPIS KOREKT POPRZEDNICH OKRESÓW

W stosunku do wcześniej prezentowanej informacji nie wykazano w niniejszym sprawozdaniu istotnych zmian.

6.28. TRANSAKCJE ZE STRONAMI POWIĄZANYMI

Stan na dzień 31.12.2019 r.

	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Aktywa: kaucje z tytułu umów z klientami
Podmioty zależne, zależne pośrednio	4 756 632,87	22 529,50	3 271,09
Ogółem transakcje z podmiotami powiązanymi	4 756 632,87	22 529,50	3 271,09

Stan na dzień 31.12.2018 r.

	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Kredyty, pożyczki i inne zobowiązania finansowe
Podmioty zależne, zależne pośrednio	411 178,74	2 270 117,18	83 616,82
Ogółem transakcje z podmiotami powiązanymi	411 178,74	2 270 117,18	83 616,82

Za okres 01.01.2019 – 31.12.2019 r.

	Przychody z umów z klientami	Zakup produktów, materiałów i towarów	Koszty finansowe	Pozostałe koszty operacyjne
Podmioty zależne, zależne pośrednio	16 763 846,43	1 554 567,17	240 901,61	129 489,00
Ogółem transakcje z podmiotami powiązanymi	16 763 846,43	1 554 567,17	240 901,61	129 489,00

Za okres 01.01.2018 – 31.12.2018 r.

	Przychody z umów z klientami	Zakup produktów, materiałów i towarów	Koszty finansowe
Podmioty zależne, zależne pośrednio	21 508 914,49	988 089,10	328 493,20
Ogółem transakcje z podmiotami powiązanymi	21 508 914,49	988 089,10	328 493,20

W 2019 roku nie było transakcji innych niż oparte na warunkach rynkowych.

6.29. ZARZĄD I RADA NADZORCZA

ZARZĄD

Zarząd BUDREX Sp. z o. o. działa w oparciu o przepisy Kodeksu Spółek Handlowych, Umowę Spółki oraz Regulaminu Zarządu. Zarząd Spółki składa się z dwóch członków:

- Jacek Siemieniuk
- Dariusz Wawrzak

RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza BUDREX Sp. z o. o. działa w oparciu o przepisy Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu Spółki, Regulaminu Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza składa się z 4 członków, powoływanych i odwoływanych przez Walne Zgromadzenie na okres wspólnej trzyletniej kadencji.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w skład Rady Nadzorczej wchodzi:

- Przewodniczący Rady Nadzorczej – Leszek Marek Gołąbicki,
- Członek Rady Nadzorczej – Sławomir Kiszycki
- Członek Rady Nadzorczej – Krzysztof Mikołajczyk
- Członek Rady Nadzorczej – Adam Poliński

6.29.1. WYNAGRODZENIA WYPŁACONE CZŁONKOM ZARZĄDU I CZŁONKOM RADY NADZORCZEJ W 2019 ROKU

W 2019 r. wynagrodzenie wypłacone członkom zarządu wyniosło 523.772,37zł. a w 2018 r. - 481 157,20 zł.

W 2019 r. oraz 2018 r. Członkowie Rady Nadzorczej nie otrzymywali wynagrodzenia w spółce BUDREX.

6.29.2. TRANSAKcje Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI POPRZEC OSOBY NADZORUJĄCE SPÓŁKI

Nie występują.

6.29.3. UMOWY ZAWARTE MIĘDZY BUDREX Sp. z o. o. A OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI

Członkowie Zarządu BUDREX Sp. z o. o. w związku z wykonywaną pracą i pełnioną funkcją w Zarządzie, są zatrudnieni w oparciu o umowy o pracę zawarte na czas określony. Zgodnie z postanowieniami w/w umów Prezesowi Zarządu oraz Członkom Zarządu oprócz wynagrodzenia, przysługuje premia roczna w wysokości 5% liczona od zysku netto za każdy rok obrotowy.

W przypadku rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem z przyczyn niezależnych po stronie Prezesa lub Członka Zarządu pracodawca gwarantuje wypłacenie odprawy w wysokości 3-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracownika.

6.29.4. STAN POSIADANIA AKCJI LUB UPRAWNIEN DO AKCJI PRZEC OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zarówno Zarząd jak i Rada Nadzorcza nie posiadali udziałów w spółce BUDREX Sp. z o.o.

6.29.5. INFORMACJA O OSOBISTYCH, FAKTYCZNYCH I ORGANIZACYJNYCH POWIĄZANIACH CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ Z OKREŚLONYMI AKCJONARIUSZAMI POSIADAJĄCYMI CO NAJMNIEJ 5% GŁOSÓW NA WALNYM ZGROMADZENIU AKCJONARIUSZY

ZARZĄD

- **Jacek Siemieniuk** - nie jest powiązany z żadnym akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy
- **Dariusz Wawrzak** - nie jest powiązany z żadnym akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy

RADA NADZORCZA

- **Leszek Marek Gołbiewski** – jest Prezesem Zarządu w Spółce UNIBEP S.A. posiadającej 100% udziałów w Spółce BUDREX Sp. z o.o.
- **Sławomir Kiszycki** – jest Wiceprezesem Zarządu w Spółce UNIBEP S.A. posiadającej 100% udziałów w Spółce BUDREX Sp. z o.o.
- **Krzysztof Mikołajczyk** – jest Wiceprezesem Zarządu w Spółce UNIBEP S.A. posiadającej 100% udziałów w Spółce BUDREX Sp. z o.o.
- **Adam Poliński** – nie jest powiązany z żadnym akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy

6.30. ZOBOWIĄZANIA I NALEŻNOŚCI WARUNKOWE

Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na rzecz pozostałych jednostek to przede wszystkim gwarancje wystawione przez banki oraz zakłady ubezpieczeń na rzecz kontrahentów Spółki na zabezpieczenie ich roszczeń z tytułu realizacji kontraktów budowlanych.

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
NALEŻNOŚCI WARUNKOWE	78 747,16	562 355,60
Od pozostałych jednostek	78 747,16	562 355,60
Otrzymane gwarancje	78 747,16	562 355,60
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	21 135 416,88	22 681 892,31
Na rzecz jednostek powiązanych	274 009,21	-
Udzielone gwarancje	274 009,21	-
Na rzecz pozostałych jednostek	20 861 407,67	22 681 892,31
Udzielone gwarancje	20 861 407,67	22 681 892,31

Sprawy sporne

Sprawy z powództwa Unibep S.A. oraz BUDREX sp. z o. o.

W dniu 20 sierpnia 2019 r. spółki Unibep S.A. oraz BUDREX sp. z o. o. złożyły w Sądzie Okręgowym w Białymstoku pozew przeciwko Podlaskiemu Zarządowi Dróg Wojewódzkich o zapłatę łącznej kwoty 4 745 tys. zł z tytułu wykonania robót dodatkowych oraz zwiększonych kosztów transportu kruszyw spowodowanych wyznaczonym objazdem na inwestycji dotyczącej drogi wojewódzkiej 682, odcinek Łapy-Markowszczyzna. Niniejszym powództwem spółki dochodzą zapłaty kwot 3 658 tys. zł na rzecz Unibep S.A. oraz 1 087 tys. zł na rzecz BUDREX sp. z o. o. Na rozprawie 18 lutego 2020 r. przesłuchiowano wezwanych świadków. Termin kolejnej rozprawy nie został wyznaczony.

Sprawy z powództwa BUDREX Sp. z o. o.

Sprawa BUDREX sp. z o. o. przeciwko Polaqua sp. z o. o. o zapłatę kwoty 2 590 tys. zł wraz z odsetkami tytułem realizacji obiektów mostowych w ramach przebudowy drogi krajowej S8. W marcu 2019 r. Polaqua sp. z o. o. naliczyła BUDREX sp. z o. o. karę umowną dotyczącą nieterminowej realizacji kontraktu w wysokości 6 077 tys. zł. W kwietniu 2019 r. Polaqua sp. z o. o. złożyła wniosek do gwaranta (InterRisk) o wypłatę kwoty 2 197 tys. zł z gwarancji należytego wykonania robót. Pomimo podjętych działań zmierzających do zatrzymania wypłaty nie udało się doprowadzić do zawarcia ugody. Dodatkowo w dniu 15 lipca 2019 r. Polaqua sp. z o. o. dokonała potrącenia należnej BUDREX sp. z o. o. kwoty 463 tys. zł z karą umowną. W dniu 6 listopada 2019 r. złożono pozew o zapłatę w wyżej wymienionej sprawie. Termin rozprawy nie został jeszcze wyznaczony.

Dnia 4 marca 2019 r. przed Sądem Okręgowym w Białymstoku BUDREX sp. z o. o. złożył pozew przeciwko inwestorowi PINGGAO Group Co. Ltd. Oddział w Polsce o zapłatę kwoty 768 tys. zł wraz z należnymi odsetkami. 30 września 2019 r. zostały złożone do Sądu przetłumaczone dokumenty. Sąd wystąpił przetłumaczone dokumenty do pozwanego oraz zobowiązał go do złożenia odpowiedzi na pozew. Do dnia dzisiejszego do Sądu nie wróciło z Chin potwierdzenie odbioru pisma, wg. uzyskanej informacji doręczenie może potrwać nawet do sześciu miesięcy.

6.31. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

Informacja nt. możliwego wpływu epidemii koronawirusa COVID 19 na działalność BUDREX Sp. z o.o.

W związku z pojawieniem się koronawirusa na świecie i w obszarze aktywności BUDREX Sp. z o.o. Zarząd przeanalizował aktualną sytuację własną i otoczenia oraz jego możliwy wpływ na perspektywy funkcjonowania Spółki. Oceniał szanse i ryzyka związane z prowadzoną działalnością, realność realizacji celów biznesowych i potencjalny wpływ epidemii koronawirusa na posiadane zasoby materialne i niematerialne, rozwój kontaktów biznesowych, możliwości sprzedażowe i aktywności na rynkach będących w obszarze zainteresowania, skutki podejmowanych decyzji administracyjnych i zamawiających. Ocenie poddane zostało ryzyko kredytowe i płynność. Przeanalizowana została sytuacja w perspektywie zarówno krótko- jak i długoterminowej. Kierownictwo Spółki uważa taką sytuację za zdarzenie nie powodujące korekt w sprawozdaniu finansowym za rok 2019, lecz za zdarzenie po dacie bilansu wymagające dodatkowych ujawnień. Mimo zmiennej i bardzo dynamicznej sytuacji na rynku, nie odnotowane zostało dotychczas istotne zdarzenie, które miałoby wpływ na sprzedaż lub łańcuch dostaw, jednak nie można przewidzieć przyszłych skutków finansowych wywołanych pandemią COVID-19.

Przeprowadzona analiza posiadanych aktywów wskazuje, że nie zachodzą przesłanki materialne utraty wartości składników majątku trwałego i obrotowego i na dzień dzisiejszy nie ma konieczności ich korygowania. Stwierdzono, że majątek będzie wykorzystywany do realizacji aktualnego i przyszłego portfela kontraktów.

Wszelkie dostawy materiałów i usług nie skutkują na dzień dzisiejszy negatywnie na nasze zobowiązania terminowe wobec zamawiających, czego nie można wykluczyć na przyszłość. Dodatkowo inne ograniczenia w działalności społeczności jak i organizacji wprowadzane przez władze naszego kraju mogą spowolnić bądź też ograniczyć aktywność Spółki. Ewentualne skutki zakłócenia w łańcuchach dostaw surowców i swobodnego przepływu kapitału ludzkiego są trudne do oszacowania i mogą być pochodną długości trwania stanu wyjątkowego, jaki aktualnie mamy nie tylko na terenie kraju. Spółka wraz z innymi spółkami z Grupy Unibep podjęta intensywne działania mające na celu zapewnienia niezakłóconych dostaw surowców i materiałów niezbędnych do produkcji i realizacji kontraktów budowlanych.

Zweryfikowano założenia sprzedażowe naszych biznesów i nałożono korektę stress testów uwzględniających obecną sytuację. Dotychczasowa analiza pozwala stwierdzić, iż Zarząd nie widzi ryzyka kontynuacji działalności we wszystkich obszarach zgodnie z aktualnymi oczekiwaniami. Niemniej, przewiduje się mniejsze przychody w obszarach działalności poszczególnych biznesów spowodowane obniżeniem wydajności prac budowlanych, lub opóźnienia terminów ogłaszania przetargów. Zauważamy wśród inwestorów elementy dużej wrażliwości związanej z dalszym rozwojem sytuacji, co powoduje ich pogłębioną analizę do dalszego inwestowania. Na dzień dzisiejszy zakładamy przekładanie decyzji inwestycyjnych po opanowaniu pandemii. Przewidujemy, że w perspektywie kilkumiesięcznej skłonność do inwestowania powróci do poziomów akceptowalnych. Powyższa sytuacja skłania sztab sprzedaży do zintensyfikowanych działań przygotowawczych i identyfikujących potrzeby klientów. Powyższa sytuacja w ocenie Zarządu jest stabilna i pod kontrolą.

Rynki zbytu, na których funkcjonuje Spółka nie zostały zamknięte. Ograniczenia w transporcie i przemieszczaniu się są elementem ciągłej analizy, ale na dzień dzisiejszy nie są istotnym ograniczeniem. Alternatywne scenariusze pozwalają na razie realizować nasze zobowiązania bez większych zakłóceń.

Pewnym ograniczeniem w funkcjonowaniu może być spowolnienie pracy organów administracji rządowej, samorządowej oraz nadzoru ze strony zamawiających w związku z wykonywaniem pracy zdalnie. Dostrzegamy także możliwe ograniczenia sprawności organizacyjnej back office wewnątrz Spółki.

Bieżącą sytuacją płynnościową określamy jako dobrą. Nie obawiamy się istotnego wpływu potencjalnych turbulencji płatniczych na realizowanych kontraktach na naszą płynność. Każdy realizowany w tej chwili kontrakt ma zapewnione finansowanie. Niemniej potencjalne pogorszenie płynności finansowej w wyniku zatorów płatniczych Spółka planuje zniwelować jeszcze bardziej rygorystycznymi niż dotychczas zasadami monitorowania należności.

Kierownictwo nadal będzie monitorować potencjalny wpływ epidemii koronawirusa i w zależności od rozwoju sytuacji podejmie wszelkie możliwe kroki, aby złagodzić wszelkie negatywne skutki dla jednostki. Jednocześnie, w obliczu dzisiejszych zmiennych, nie widzi ryzyka kontynuacji działalności.

Powyższa ocena została dokonana zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu BUDREX Sp. z o.o. na dzień publikacji niniejszego sprawozdania. Rzeczywista skala przyszłych skutków pandemii COVID-19 i ich wpływu na działalność Spółki jest obecnie nieznana i niemożliwa do oszacowania oraz uzależniona od czynników, które pozostają poza

kontrolą BUDREX Sp. z o.o. i podlegają dynamicznym zmianom. W związku z powyższym, obecnie nie jest możliwe jednoznaczne określenie, jaki wpływ będzie miała pandemia COVID-19 na działalność, parametry, prognozy oraz sytuację finansową Spółki.

6.32. STRUKTURA ZATRUDNIENIA

	stan na dzień 31.12.2019	stan na dzień 31.12.2018
Pracownicy umysłowi	50	52
Pracownicy fizyczni	59	53
RAZEM	109	105

6.33. INFORMACJE DOTYCZĄCE UMÓW Z PODMIOTAMI UPRAWNIONYMI DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

W roku 2019 dokonano wyboru Deloitte Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie przy ul. Al. Jana Pawła II 22 do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego BUDREX Sp. z o.o. Łączna kwota wynagrodzenia z tej umowy wynosi 60 000 zł netto plus VAT. Innych usług podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego nie wykonywał.

7. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Spółka sporządziła sprawozdania finansowe za 2018 rok zgodnie z MSR. Sprawozdanie to zostało zatwierdzone przez Zgromadzenie Wspólników w dniu 17 czerwca 2019 roku.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało autoryzowane przez Zarząd BUDREX Sp. z o. o.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU SPÓŁKI BUDREX SP. Z O.O.

Prezes Zarządu

Jacek Siemieniuk

Wiceprezes Zarządu

Dariusz Wawrzak

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Główna Księgową

Krystyna Kobylińska

